

ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นันทิดา เกียรติสถิตกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

ตุลาคม 2553

ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นันทิดา เกียรติสถิตกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นันทิศา เกียรติสถิตกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2553

นันทิดา เกียรติสถิตกุล. (2553). ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยา พัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นเรียนที่ศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 756 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน แบบสอบถามปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุครอบคลุมปัญหา 7 ด้านคือ ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปรอบตัวในสังคมและปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนวัยรุ่นมีปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุและปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

2. โดยรวมนักเรียนวัยรุ่นมีปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ แตกต่างกันตามตัวแปร เพศ ชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังนี้

2.1 นักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ มากกว่าเพศชาย

2.2 นักเรียนวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ มากกว่านักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 นักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านมีปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ มากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน

PROBLEMS WHICH ADOLESCENCES CONSULT WITH THE ELDERLY :
A CASE STUDY OF TRIAMUDOMSUKSA NOMKOUL SCHOOL
AT SAPANSOONG , BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
NANTIDA KIATSATHITKUL

Presented in Partial Fulfillment Of the Requirement for the
Master of Education Degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

October 2010

Nantida Kiatsathitkul. (2010). *Problems which Adolescents Consult with The Elderly: A Case Study of Triamudomsuksanomkoul School at Sapansoong, Bangkok.*
Master Project, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok: Graduate School.
Srinakhrinwirot University. Project Advisor: Dr. Niyada Chittcharat

The objectives of this research were to study and compare the amount of problems faced by adolescents, their consultation with elderly, compliance, and their accomplishment on implementing the elderly advices according to sex, grade level, and elderly residence. The purposive sampling method was used to select the samples which consisted of 756 grade 7-12 students studying in academic year 2010 at Triamudomsuksamnomklao School, Sapansoong, Bangkok.. The instrument for collecting data was a questionnaire covering demographic background and seven areas of problems which adolescents might consult with the elderly, including; health and physical development, learning and school, family, finance, friendship with opposite sex, general relationship, and emotion and self- related anxiety. The statistics implemented for data analysis were arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The research results were concluded as follows;

1. It was found that the amount of problems faced by adolescents was relatively at low level. The amount of their consultation with the elderly and compliance were at medium level. The amount of accomplishment was at high level.

2. Overall, the amount of problems faced by adolescents, their consultation with the elderly, compliance, and their accomplishment varied depending on sex, grade level, and elderly residence at statistically significant level .05 as below :

- 2.1 Female students had greater amount of problems faced, their consulting with the elderly, compliance, and amount of accomplishment than male students.

- 2.2 High school students had greater amount of problems faced, their consulting with the elderly, compliance, and amount of accomplishment than junior high school students.

2.3 Adolescents who elderly lived separately had amount of problems faced, their consulting with the elderly, compliance, and amount of accomplishment than adolescents who elderly lived together in family.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ
คณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพฯ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
พัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติวัฒน์ สิทธิศิริวรณ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ประณต เค้าฉิม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ทศนา คงภักดี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ อัครา บุญทิพย์)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษาและติดตามงานจากผู้วิจัย ซึ่งส่งผลให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประณต คำนิม จากภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและอาจารย์ทัศนาก ทอภักดี จากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในหลายๆ ด้าน ทั้งในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาแนะแนวโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสะพานสูง กรุงเทพมหานครเป็นอย่างสูง ที่อาจารย์ทุกๆ ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเป็นอย่างดีในขั้นตอนการเก็บข้อมูลของงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกๆ ท่านที่คอยให้คำแนะนำและจัดชั้นเรียนให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่น ขอขอบพระคุณอาจารย์สมพงษ์ เกียรติสถิตกุล ที่ช่วยในการแนะนำและให้ข้อมูลกับการติดต่อกับโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่าน

ขอขอบคุณพ่อแม่ พี่ชายและทุกๆ คนในครอบครัวที่อยู่เคียงข้าง ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้ในทุกๆ ด้านเป็นอย่างดีตลอดมา หากไม่มีทุกคนในครอบครัวเป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยเองก็ไม่อาจที่จะศึกษาหรือทำงานวิจัยชิ้นนี้ให้สำเร็จได้

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่พร้อมจะช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีในการทำงานวิจัยครั้งนี้เสมอมา

นันทิดา เกียรติสถิตกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา	5
ความสำคัญของการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
นิยามปฏิบัติการ.....	8
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
วัยรุ่นและธรรมชาติของวัยรุ่น.....	10
ความหมายของวัยรุ่น.....	10
ช่วงระยะของวัยรุ่น.....	12
งานตามพัฒนาการของวัยรุ่น.....	17
ปัญหาของวัยรุ่น.....	18
ด้านต่างๆ ของปัญหาวัยรุ่น.....	20
ปัจจัยทางชีวสังคมกับปัญหาวัยรุ่น.....	28
บทบาทของผู้สูงอายุกับการช่วยแก้ปัญหาให้กับวัยรุ่น.....	31
กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	37
สมมติฐานของการวิจัย.....	38
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	39
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	40
วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	71
สมมติฐานของการวิจัย.....	71
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	72
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	75
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	91
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	98
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวน ร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และ การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว.....	52
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553.....	53
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้ารับการปรึกษาจากผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553.....	54
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553.....	55
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าใน ปีการศึกษา 2553.....	56
6 ผลการเปรียบเทียบปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ.....	57
7 การเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้าน ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	58
8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้านของ นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว.....	59
9 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับการปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553จำแนกตามเพศ.....	60
10 ผลการเปรียบเทียบการเข้ารับการปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของ นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนก ตามชั้นปีที่ศึกษา.....	61

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 การเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว.....	62
12 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและราย / ด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ.....	63
13 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา.....	64
14 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและราย ด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว.....	65
15 ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำโดยรวมและราย ด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามจำแนกตามเพศ.....	67
16 ผลการเปรียบเทียบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำโดยรวมและรายด้าน ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	68
17 ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ.....	69
18 แสดงจำนวน ร้อยละของความคิดเห็นเรื่อง ความสามารถ ในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ.....	99

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัยรุ่น ถือเป็นช่วงวัยที่สำคัญของชีวิต เพราะเป็นวัยที่เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ในช่วงวัยนี้จะเป็นวัยที่สมองเจริญเติบโต มีพัฒนาการทางธรรมชาติและสังคมอย่างเต็มที่ เป็นช่วงตรงกลางของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จะเป็นกำลังสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตเป็นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเรียนรู้ตามหน้าที่เตรียมความพร้อมสำหรับการเลือกอาชีพ เรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพและถูกต้องเหมาะสมตามความคาดหวังของตนเองและบุคคลรอบข้าง ซึ่งการเตรียมให้วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือของสถาบันต่างๆ ทางสังคมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝังและแนะนำในสิ่งที่ดีงามอันเป็นค่านิยมที่สังคมยอมรับ เพื่อที่วัยรุ่นจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความมานะอดทน มีความมั่นคงทางจิตใจ ขยันขันแข็งในหน้าที่การงาน มีภูมิคุ้มกันต่อสภาพแวดล้อมของสังคมรอบข้างและเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งเสริมให้วัยรุ่นใช้ความสามารถของตนในการเป็นกำลังสำคัญเพื่อพัฒนาชาติของเราในอนาคตสืบไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

ในช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนานี้ การเรียนรู้และการดำเนินชีวิตก็มิได้เป็นไปอย่างง่ายดายสำหรับวัยรุ่นเองแล้วการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวของพวกเขานั้นถือเป็นเรื่องใหญ่ของชีวิต ซึ่งช่วงวัยของวัยรุ่นนั้นได้รับการเปรียบเทียบกับเป็น “วัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต” หรืออาจจะกล่าวได้ว่าวัยรุ่นเปรียบเสมือนสะพานข้ามจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ (Barbara S. Fuhrmann. 1990: 4) เมื่อบุคคลก้าวเข้าสู่วัยนี้ก็就会有ความเปลี่ยนแปลงมากมายเกิดขึ้น ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสับสนที่เกิดจากการที่สังคมคาดหวังกับตนเองให้มีความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นแบบผู้ใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันวัยรุ่นก็ยังไม่พร้อมที่จะรับสถานการณ์เหล่านั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองจึงทำให้เกิดความลังเลสับสนในการปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัวและสังคม เมื่อวัยรุ่นเผชิญปัญหาก็จะเกิดความเครียด ทำให้ขาดความสมดุลในการพัฒนาตนเองและใช้ชีวิต (เนาวรัตน์ เหลืองรัตนเจริญ. 2541: 4) ซึ่งสิ่งแวดล้อมหรือสังคมรอบตัวของวัยรุ่นก็ส่งผลเป็นอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นเกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะหากวัยรุ่นสามารถก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลานี้ไปได้ด้วยดีก็จะทำให้วัยรุ่นมีพื้นฐานทางด้านความคิด และทัศนคติต่างๆ ในการดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่ดีต่อไป

เมื่อสภาพสังคมไทยในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน เนื่องจากการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากความก้าวหน้าเหล่านี้ทำให้เกิดระบบการสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็ว ผลที่ตามมาคือ วัยรุ่นได้รับอิทธิพลในหลายๆ ด้านจากต่างประเทศที่แผ่ขยายเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตแบบเดิมของสังคมไทยจากที่ดั้งเดิมให้เปลี่ยนไปในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมการแต่งตัว การรับประทานอาหาร การปฏิบัติตนในสังคม เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นที่กำลังมีความขัดแย้งหรือความคับข้องใจและความเครียดทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งส่งผลให้จำนวนของเด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาพฤติกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น ดังที่อาจารย์วัลลภ ดังคนานุรักษ์ ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเยาวชนในปัจจุบันว่า เยาวชนในปัจจุบันเรียนรู้เร็ว มีรสนิยมชอบต่างๆ ผ่านเข้ามาในชีวิตมาก รสนิยมที่พาอาหารแปลกๆ เข้ามา พาแฟชั่นสายเดี่ยว เกะกะ นุ่งสั้นและพาพวงสร้อยแปลกๆ เช่น การฟังเพลงตะโกนทั้งวัน แบบนี้แหละที่พาวัฒนธรรมแบบชีวิตฟุ่มเฟือยมาก ใช้จ่ายแพง (วัลลภ ดังคนานุรักษ์. 2543: 7 อ้างอิงจาก อาสยา อังสุกราน. 2549: 1) พฤติกรรมเหล่านี้แม้จะยังไม่อาจกล่าวได้อย่างชัดเจนว่าเป็นพฤติกรรมอันเป็นปัญหาของวัยรุ่น แต่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดพฤติกรรมอันเป็นปัญหาต่อไปในอนาคตได้อย่างง่ายดาย ซึ่งสำหรับในกลุ่มของวัยรุ่นหรือเด็กและเยาวชนเองนั้น สังคมยังไม่มีมาตรการใดที่จะใช้ป้องกันและหยุดยั้งพวกเขาไม่ให้หลงใหลไปกับสิ่งยั่วยั่วทั้งหลายที่คอยจูงใจหรือผลักดันให้พวกเขามีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้เด็กอาจจะเลียนแบบพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมจากผู้ใหญ่ที่ชอบเที่ยวเตร่หาความสำราญตามสถานบันเทิงต่างๆ โดยใช้ชีวิตที่ฟุ้งเฟ้อ ชอบเล่นการพนัน สูบบุหรี่ ดื่มสุรา (ปณิตดา เพ็ชรสิงห์. 2530: 6) กลายเป็นการก่อให้เกิดพฤติกรรมอันเป็นปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งปัญหาเหล่านั้นอาจจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเอง อันเป็นเหตุให้เขาต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเองและผู้ใหญ่อีกหลายฝ่ายที่จะต้องช่วยในการปรับตัวของเขาแล้ว บางครั้งปัญหาส่วนตัวของเขาก็คงเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอีกด้วย (สุชา จันทรเฒ. 2542: 73) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าวัยรุ่นเป็น "วัยแห่งปัญหา" (ประณต คำฉิม. 2549: 18) ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น ปัญหาทางด้านร่างกาย อารมณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในตนเองอันทำให้มีผลกระทบเกิดขึ้น หรือปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกหรือปัญหาทางด้านสังคมทั้งที่มีผลกระทบต่อสังคมและเกิดผลกระทบต่อตนเองด้วย

อย่างไรก็ตามแม้วัยรุ่นจะถือได้ว่าเป็นวัยที่ไม่ใช่วัยเด็กอีกต่อไป แต่วัยรุ่นก็ยังต้องการผู้ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน เพราะฉะนั้นในช่วงเวลานี้หากวัยรุ่นรู้สึกว่าการกำลังเผชิญกับปัญหาบางอย่างที่ตนเองไม่สามารถหาทางออกหรือจัดการความคับข้องใจเหล่านั้นได้ ก็อาจจะทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัว อันจะทำให้การพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ที่ควรจะเป็น

เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพเป็นไปได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นวัยรุ่นเองจึงยังต้องการ ผู้ชี้แนะให้คำแนะนำหรือคำปรึกษา เพื่อที่จะสามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาตามแนวทางของตนเองต่อไป

แต่ในสังคมยุคปัจจุบันจากสภาพเศรษฐกิจในระบบทุนนิยม ทำให้พ่อแม่ต้องดิ้นรนทำงานเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว จึงไม่สามารถแสดงบทบาทพ่อแม่ที่ดีตามที่สังคมคาดหวังไว้หรือไม่สามารถให้การดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ ความอบอุ่นในครอบครัวสูญหายกลายเป็น ความเหินห่าง พ่อแม่บางรายขาดเสียสิ่งที่ขาดด้วยวัตถุ ครอบครัวไม่สามารถกระทำบทบาทอบรมสั่งสอนให้แก่เด็กและเยาวชนได้ (มัลลัรัตน์ โอฬารวัต. 2548: 24-25) ครอบครัวใน ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เต็มไปด้วยการแข่งขันที่เหน็ดเหนื่อย เรามักได้ยินคำว่าไม่มีเวลาอยู่เสมอๆ บางครอบครัว พ่อ แม่ ลูกไม่เคยเจอหน้ากันเลย ใช้วิธีการสื่อสารกันโดยเขียนข้อความติดหน้าประตูห้อง หรือแปะติดฝาตู้ เมื่อเป็นเช่นนี้เวลารว่างของครอบครัวที่เคยปรึกษาหารือและมีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันน้อยมาก เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุปัญหาต่างๆ ในครอบครัว (มธุจิต ชมดวง. 2546: 2 อ้างอิงจาก วารสารศูนย์สุขวิทยาจิต. 2541: 2-3) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสถานการณ์เหล่านี้อาจจะทำให้ผู้ที่เป็พ่อแม่ไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาหรือให้คำแนะนำเพื่อแก้ปัญหาให้แก่ลูกวัยรุ่นได้เต็มที่หากลูกกำลังเผชิญกับปัญหาบางอย่างอยู่ พ่อแม่จำนวนไม่น้อยคาดหวังกับโรงเรียนให้เป็นสถานที่อบรมสั่งสอนและครูผู้สอนเป็นผู้ดูแลหน้าที่เหล่านี้แทน แต่ในสถานการณ์จริงจะเห็นว่าครูที่โรงเรียนก็ไม่อาจที่จะทำหน้าที่อบรม สั่งสอนหรือแก้ปัญหาต่างๆ ให้แก่วัยรุ่นได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากปัจจัยหลายๆ ด้าน ทั้งด้านจำนวนของนักเรียนที่มีมากเกินไปที่ ครูประจำชั้นจะดูแลได้อย่างทั่วถึง หรือแม้แต่เรื่องของความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างครูและนักเรียนเอง จึงอาจจะกล่าวได้ว่าแม้โรงเรียนจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งแต่ก็อาจจะไม่ใช่สิ่งที่ดีที่สุดที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น

ขณะเดียวกันกลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยให้ความสนใจและมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้ที่สามารถให้เวลาแก่ครอบครัวได้อย่างเต็มที่อีกกลุ่มหนึ่ง คือ “ผู้สูงอายุ” เพราะผู้สูงอายุเป็นผู้ที่เกษียณจากหน้าที่การงานและสามารถให้เวลาในการช่วยเหลือดูแลบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือดูแลบุตรหลานนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้สูงอายุมีความเต็มใจและยินดีปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ดังจากคำกล่าวของ คุณหญิงอัมพร มีสุข สมาชิกวุฒิสภา นายกมุทลธิเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ที่กล่าวไว้ในหนังสือ “จดหมายจากคุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ถึงหลานรัก” (74: 2542) ที่ได้บอกไว้ว่า “ย่าขอลงท้ายว่า ขอให้หลานยึดพ่อแม่ ปู่ย่าตายายและผู้ใหญ่ของหลานเป็นที่พึ่งทางใจ หากมีปัญหาไม่ว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไรขอให้ปรึกษา อย่าปล่อยให้ปัญหารอรั้งจนแก้ได้ยาก หรือถ้าโชคไม่ดีอาจจะแก้ไม่ได้ ย่าเองก็ได้แต่หวังว่า ไม่ว่าหลานจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แค่ไหนและย่าแก่เฒ่าแค่ไหน เราคงสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนต่อกันและกันได้ไปอีกนานนะจ๊ะ” จากคำ

กล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึง ความเป็นห่วงเป็นใย ความเต็มใจและความพร้อมที่จะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่หลานอันเป็นที่รักไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม

จากการศึกษาเรื่อง ข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้สูงอายุและคนหนุ่มสาวในกรุงเทพมหานคร ต่อบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ (ศิริวรรณ ศิริบุญ;และ มาลินี วงษ์สิทธิ์, 2535: 60) กล่าวว่า คนหนุ่มสาวมีแนวโน้มที่จะยอมรับบทบาทของผู้สูงอายุในฐานะการเป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่สมาชิกของสังคมแต่สำหรับตัวผู้สูงอายุ ผลของการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังขาดความมั่นใจว่าตนเองหรือผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันจะทำประโยชน์ให้สังคมได้ นอกจากนี้จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือในเรื่องการเลี้ยงชีพและถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานให้แก่คนหนุ่มสาวแล้ว ในบางกรณีผู้สูงอายุยังอาจจะมีส่วนให้ความช่วยเหลือคนหนุ่มสาวทางการเงินอีกด้วย ซึ่งนอกเหนือจากประโยชน์ที่เกิดขึ้นในเรื่องของการช่วยแก้ปัญหาให้กับบุตรหลานในด้านต่างๆ แล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุที่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแลเช่นกัน เนื่องจากจะทำให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในครอบครัวซึ่งจะส่งผลให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าของตนเองอันจะทำให้เกิดความสุขในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้นอีกด้วย การศึกษาเรื่องความทันสมัยและสภาพจิตใจเกี่ยวกับตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร (ไฉไล ไชยเสรี. 2539: 2) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีทัศนคติดีต่อลูกหลานและคนทั่วไปจะมองสภาพจิตใจของตนเองในทางที่มีคุณค่าเพราะบุตรหลานและสมาชิกในครอบครัวให้เกียรติ เคารพนับถือและเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสอนของผู้สูงอายุ ซึ่งนับว่าเป็นการเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ผู้สูงอายุ นั่นหมายความว่าผู้สูงอายุที่มีโอกาสได้ให้คำปรึกษาหรือได้มีส่วนร่วมในการมีกิจกรรมในครอบครัวก็จะส่งผลให้ตัวของผู้สูงอายุเองมีความสุขและความพึงพอใจกับช่วงวัยของตน แม้ว่าจะมีผู้ให้ความหมายของผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจไปสู่ความเสื่อม (รัตนา สนิธิธภาพ. 2541: 14) อันเป็นการบอกว่าคุณค่าสูงอายุนั้นคือความเสื่อมถอยก็ตาม

ข้อสังเกตที่ผู้วิจัยตระหนักได้คือ ผู้สูงอายุในครอบครัวจึงน่าจะเป็นผู้หนึ่งที่สามารถให้เวลาในการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการที่ผู้สูงอายุจะสามารถให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นได้อย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือนั้น ผู้สูงอายุเองก็ต้องมีความเข้าใจในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น รวมทั้งได้ทราบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นกับพวกเขานั้นมีประเด็นปัญหาใดบ้างที่วัยรุ่นเองเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งหากการแก้ปัญหาเหล่านั้นประสบความสำเร็จและช่วยคลายคับข้องใจให้แก่วัยรุ่นได้ก็ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลต่างวัยในครอบครัว เด็กวัยรุ่นตระหนักได้ว่าหากมีปัญหาก่เกิดขึ้นกับตนก็จะมีผู้สูงอายุในครอบครัวคือ คุณปู่คุณย่า คุณตาคุณยาย ที่คอยรับฟังและพร้อมที่จะให้คำปรึกษาแก่พวกเขา อันจะส่งผลให้วัยรุ่นรัก เคารพและนับถือในตัวผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุเองก็也将มีความมั่นใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาใน

ชีวิตและเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งก็จะเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของผู้สูงอายุและช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงประเด็นปัญหาของวัยรุ่นที่รับคำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาชีวิตจากผู้สูงอายุ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มาเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่จะสะท้อนให้เห็นแนวทางในการแก้ปัญหาของวัยรุ่นโดยผู้สูงอายุเป็นผู้ให้คำปรึกษา อันจะเป็นข้อมูลบ่งชี้ต่อไปว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในครอบครัวของตนนั้นสามารถช่วยเหลือวัยรุ่นได้อย่างไร ซึ่งข้อมูลจากงานวิจัยก็จะทำให้ทราบว่า ผู้สูงอายุสามารถให้คำปรึกษากับวัยรุ่นเพื่อแก้ปัญหาชีวิตในประเด็นปัญหาใดได้บ้าง นอกจากนี้แล้วข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานทางวิชาการ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหารวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจของวัยรุ่นและผู้สูงอายุต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักจะประสบตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
3. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
5. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

ความสำคัญของการศึกษา

ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้สูงอายุ ผู้ปกครองและบุคคลรอบข้างของวัยรุ่นทราบถึงปริมาณของปัญหาด้านต่างๆ ที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จของการนำคำแนะนำที่ได้จากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม ว่าคำแนะนำจากผู้สูงอายุนั้นสามารถแก้ปัญหาให้แก่วัยรุ่นได้มากน้อย

เพียงใดในประเด็นปัญหาด้านใดบ้าง อันจะเป็นข้อมูลทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่ให้ผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยแก้ปัญหาแก่วัยรุ่นได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาชีวิตแก่วัยรุ่นต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องการให้งานวิจัยนี้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้สูงอายุในฐานะของผู้ที่มีศักยภาพในการให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่น ในส่วนของข้อมูลที่จะเผยแพร่ให้ผู้สูงอายุทราบเพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษา และในขณะเดียวกันก็จะเป็นข้อมูลให้แก่วัยรุ่นว่าหากเกิดปัญหากับตนเองยังมีผู้สูงอายุที่สามารถให้คำปรึกษาในประเด็นต่างๆ ได้ ซึ่งจะทำให้ทั้งวัยรุ่นและบุคคลในช่วงวัยอื่นๆ เกิดความใกล้ชิด เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุมากในครอบครัวมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุขกับการใช้ชีวิตในช่วงวัยสูงอายุของตน

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุในครอบครัวไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้าน ซึ่งหากผู้สูงอายุไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำนวน 756 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนจะต้องมีผู้สูงอายุในครอบครัวโดยจะอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้านก็ได้ ซึ่งหากผู้สูงอายุไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น

- เพศชาย
- เพศหญิง

1.2 ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา แบ่งออกเป็น

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3 การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว แบ่งออกเป็น

- อาศัยอยู่บ้านเดียวกัน
- อาศัยอยู่คนละบ้าน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น

- 2.1 ปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ
- 2.2 ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ
- 2.3 ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ
- 2.4 ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ปัญหา หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่น แบ่งเป็น 7 ด้าน คือ

2.1 ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่นเกี่ยวกับ สุขภาพและการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของตนเอง

2.2 ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่น เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน บรรยากาศในโรงเรียน ความสามารถในการเรียน ครูหรืออาจารย์ผู้สอน

2.3 ปัญหาด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่น เกี่ยวกับสถานการณ์ หรือสมาชิกทุกคนที่อาศัยอยู่ในครอบครัว ความสัมพันธ์ ความขัดแย้ง การดูแลเอาใจใส่ของบุคคลในครอบครัว

2.4 ปัญหาด้านการเงิน หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าใช้จ่ายดังกล่าวหมายถึงค่าใช้จ่ายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

2.5 ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่น เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตนเองกับเพื่อนต่างเพศ เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะของความรัก ชอบหรือพอใจ กับเพื่อนต่างเพศของหนุ่มสาว

2.6 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคและความรู้สึกไม่สบายใจ ความวิตกกังวล คับข้องใจของวัยรุ่นเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลรอบตัว

2.7 ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง หมายถึง ความรู้สึกไม่สบายใจเกี่ยวกับตนเอง ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังจะทำหรือเกิดขึ้นในอนาคต ความคับข้องใจที่ไม่สามารถการควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

3. ผู้สูงอายุ หมายถึง ปู่ ย่า ตา ยาย ในครอบครัว ที่ไม่ว่าจะอาศัยอยู่บ้านเดียวกันหรือคนละบ้านก็ตาม โดยในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีฐานะเป็นปู่ ย่า ตา ยาย อาจจะเป็นปู่ย่าตายายที่เป็นพ่อแม่ของพ่อแม่ของวัยรุ่น หรือเป็นลุงป้า น้าอา ของพ่อแม่ของวัยรุ่นก็ได้

4. การรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ หมายถึง การที่วัยรุ่นได้เข้าไปพูดคุยเพื่อปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้สูงอายุในประเด็นต่างๆ ที่ตนเองประสบ รวมถึงการเล่าให้ฟังโดยไม่ได้คาดหวังคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ

นิยามปฏิบัติการ

1. ปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของวัยรุ่นว่าตนเองรู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวลหรือคับข้องใจในประเด็นปัญหาต่างๆ 7 ด้านข้างต้น ระดับของประเด็นปัญหาซึ่งวัดได้ด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเลือกประเด็นปัญหาและข้อคำถามจาก แบบสอบถามวัดการรับรู้ปัญหาของวัยรุ่น ของ รอส แอล มูนนี่ และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน ชื่อ มูนนี่ พรอบเบลม เช็ค ลิสต์ (The Mooney Problem Check Lists. 1950) ร่วมกับ เครื่องมือในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาความต้องการ และแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ของ อาสยา อังสุกวาน (2549) เป็นมาตรฐานประเมินค่า อันดับ โดยให้วัยรุ่นระบุว่าตนเองประสบปัญหาแต่ละด้านมากน้อยเพียงใดจากน้อยถึงมาก

2. ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ หมายถึง การที่วัยรุ่นเคยหรือไม่เคย พุดคุยหรือขอคำแนะนำจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ตนเองประสบ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อจากคำถามเรื่อง ประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ โดยการตอบคำถามว่า เคยบ่อยๆ นานครั้งหรือไม่เคย ในข้อคำถามของแต่ละประเด็นปัญหา

3. ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ หมายถึง การที่วัยรุ่นรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในแต่ละประเด็นปัญหา แล้ววัยรุ่นนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ ซึ่งการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามนี้หมายความว่า การนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามทั้งทางด้านพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้และการปฏิบัติตามในแง่ของการใช้ความคิดพิจารณาที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ โดยให้วัยรุ่นที่ตอบคำถามเป็นผู้พิจารณาเองว่าตนเองได้นำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ซึ่งวัดได้จากการตอบคำถามว่า ปฏิบัติตามบ่อยๆ ปฏิบัติตามน้อยหรือไม่ปฏิบัติตามเลย ในข้อคำถามของแต่ละประเด็นปัญหาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อจากคำถามเรื่อง ประสบการณ์ที่วัยรุ่นนำประเด็นปัญหาไปปรึกษาผู้สูงอายุ

4. ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ หมายถึง การรับรู้ของวัยรุ่นหลังจากปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุแล้ว วัยรุ่นรู้สึกว่าการปฏิบัติตามคำแนะนำเหล่านั้นสามารถแก้ปัญหาให้ตนเองได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากการตอบคำถามหัวข้อ คำแนะนำช่วยแก้ปัญหาได้มากน้อยเพียงใดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นต่อจากคำถามเรื่อง การนำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหรือไม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา “ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ กรณีศึกษา โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. วัยรุ่นและธรรมชาติของวัยรุ่น
 - 1.1. ความหมายของวัยรุ่น
 - 1.2. ช่วงระยะของวัยรุ่น
 - 1.3. งานตามพัฒนาการของวัยรุ่น
2. ปัญหาของวัยรุ่น
3. ด้านต่างๆ ของปัญหาวัยรุ่น
4. ปัจจัยทางชีวสังคมกับปัญหาวัยรุ่น
5. บทบาทของผู้สูงอายุกับการช่วยแก้ปัญหาให้กับวัยรุ่น

วัยรุ่นและธรรมชาติของวัยรุ่น

ความหมายของวัยรุ่น

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น พบว่ามีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของคำว่า “วัยรุ่น” ไว้มากมาย ซึ่งจะยกมากล่าวพอสังเขป ดังนี้

เฮอรัลล็อก (Elizabeth B.Hurlock.1949: 2) ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า คำว่า วัยรุ่น (Adolescence) เป็นคำที่มาจากภาษาละตินที่หมายถึง “การเจริญเติบโต” หรือ หมายถึง “การเจริญเติบโตไปสู่การบรรลุภาวะ” ซึ่งกล่าวได้ว่าช่วงวัยรุ่นคือช่วงเวลาที่เกิดการบรรลุภาวะทางเพศ อย่างไรก็ตามการบรรลุภาวะนี้จะไม่ได้หมายถึงการบรรลุภาวะทางด้านกายภาพอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายความถึงมีภาวะทางด้านจิตใจด้วย

ฮอลล์ (John W. Santrock. 1996 : 10 อ้างอิงจาก G. Stanley Hall.) กล่าวว่า วัยรุ่นหมายถึง บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 23 ปี ที่เป็นช่วงเวลาที่ถูกเรียกว่า storm and stress หรือที่เรียกว่า ช่วงพายุบูแคม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดความสับสนในตนเองและความผันผวนทางอารมณ์

จอห์น แซนทรอก (John W. Santrock. 1996: 26) ได้ให้นิยามไว้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงพัฒนาการระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาหรือทางร่างกาย ความรู้ความเข้าใจทางสติปัญญาและการปรับตัวทางสังคมด้วย

คาเรน โอเวนส์ (Karen B. Owen. 2002: 492-493) กล่าวว่า วัยรุ่น คือ ช่วงอายุระหว่าง 13 – 19 ปี เป็นช่วงเวลาของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย การบรรลุวุฒิภาวะทางเพศ สติปัญญาและการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาของการเป็นตัวของตัวเอง โดยวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับครอบครัวน้อยลงและจะให้เวลาและความสำคัญกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น

วัฒนา พัทธราวิช (2534: 3) ให้นิยามว่า วัยรุ่นคือวัยที่บุคคลพัฒนาการไปสู่ความมีวุฒิภาวะ ค่อยๆ พัฒนาไปจนถึงขีดสูงสุดในทุกๆ ด้าน วัยนี้เป็นวัยที่สำคัญในการดำเนินชีวิตไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งบุคคลอาจจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตขึ้นอยู่กับ การดำเนินชีวิตในวัยรุ่นนั่นเอง นอกจากนี้ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกด้วยว่า วัยรุ่นคือ วัยที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป บุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาของความขัดแย้ง โง่เขลาและความ ไม่แน่นอน เป็นวัยที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งทางด้านการปรับตัวและการตัดสินใจเช่นเดียวกับวัยอื่นๆ เพียงแต่ว่าปฏิกิริยาของวัยรุ่นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา จะมีลักษณะที่ยุ่งยากและวุ่นวายกว่าวัยอื่นๆ

วิทยา นาควัชระ (2537: 190-192) ให้นิยามของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นคือ วัยที่พ้นจากความ เป็นเด็กจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ ผู้ใหญ่ก็ไม่เชิง ส่วนใหญ่อายุประมาณ 13-18 ปี วัยนี้เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและฮอร์โมนทางเพศ เป็นวัยที่ต้องการความรัก ความสนุกสนาน อ่อนไหวง่าย อุดมคติสูง สนใจเรื่องเพศและความรักมากขึ้น หลงง่ายเปื่อง่ายและเกลียดง่ายอาจจะกล่าวโดยรวมได้ว่าอารมณ์อ่อนไหวง่าย ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อนมากกว่าพ่อแม่และต้องการมีอิสระมากขึ้น

ประณต เค้าจิม (2549: 17) ได้ให้นิยามของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นเสมือนสะพานเชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่บุคคลมีการเจริญเติบโตหรือเปลี่ยนแปลงในเกือบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นระยะเวลาที่บุคคลต้องเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ๆ ความรับผิดชอบใหม่ๆ และสัมพันธภาพใหม่ๆ ทั้งกับผู้ใหญ่และกลุ่มเพื่อน

จากความหมายของวัยรุ่นที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของวัยรุ่นได้ว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน อันจะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการปรับตัวและเรียนรู้เพื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ เรียนรู้ที่จะใช้เหตุผลและควบคุมอารมณ์กับ

สถานการณ์รอบตัว กล่าวได้ว่าเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

เพื่อรู้จักธรรมชาติของวัยรุ่นให้มากขึ้นอันจะทำให้เข้าใจถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่วัยรุ่นต้องเผชิญ การเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นอันเป็นช่วงวัยที่ยาวนาน ผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึง ความเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นในแต่ละช่วงต่อไป

ช่วงระยะของวัยรุ่น

เพื่อเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น นักจิตวิทยาและผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น จึงได้แบ่งช่วงระยะและช่วงวัยของวัยรุ่นที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

เฮิร์ลล็อก (Hurlock. 1949:3-5) แบ่งระยะของวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น ช่วงอายุ 10-12 ปี โดยเฮิร์ลล็อกกล่าวว่าในช่วงวัยนี้อาจจะมีอีกชื่อหนึ่งว่าวัยแรกรุ่น เนื่องจากเป็นช่วงของการที่เด็กเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น จะเป็นวัยที่วัยรุ่นเริ่มจะมีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางลบ โดยเฮิร์ลล็อกได้ให้นิยามแก่วัยแรกรุ่นนี้อีกว่าเป็น “วัยต่อต้าน” (Negative age) เพราะพฤติกรรมที่แสดงออกในการต่อต้านบางสิ่งบางอย่างอาจจะแสดงออกให้เห็นก่อนที่จะเกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัด

2. วัยรุ่นตอนกลาง ช่วงอายุ 13- 16 ปี เป็นวัยที่วัยรุ่นจะมีความวิตกกังวล ซ้ำๆ เห็นแก่ตัว ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติของวัยรุ่นเองเพราะตัววัยรุ่นก็ไม่สามารถที่จะประสานหรือเรียนรู้ความต้องการหรือความคิดของตนเองให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้น โดยเฮิร์ลล็อกได้เรียกวัยนี้ว่า “วัยแห่งความโง่เขลา” (Silly age)

3. วัยรุ่นตอนปลาย ช่วงอายุ 17- 21 ปี ในช่วงนี้เด็กชายและเด็กหญิงต่างก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตนเองได้ดีขึ้นแล้ว เป็นวัยที่วัยรุ่นพร้อมที่จะแสดงออก ซึ่งมีแนวโน้มที่จะหัวรุนแรง ชอบแสดงออกถึงความคิดและความสามารถของคน เป็นวัยที่อาจจะเรียกได้ว่า “วัยของความฉลาดหลักแหลม” (Smart age)

จอห์น แซนทรอก (John W. Santrock.1996: 26) แบ่งช่วงระยะของวัยรุ่น ออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 วัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวุฒิภาวะทางเพศของเด็กชายและเด็กหญิง หรือเป็นช่วงการเรียนรู้ขั้นมัธยมต้นถึงขั้นมัธยมปลาย และช่วงที่ 2 ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย คือ ประมาณช่วงอายุ 20 ปี ขึ้นไป โดยในช่วงนี้วัยรุ่นจะสนใจในด้านการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ ครอบครองและการหาประสบการณ์ด้านต่างๆ ในชีวิต

ประยูรศรี มณีสร (2532) ได้แบ่งระยะของวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ คือ

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) หญิงอายุประมาณ 11 – 13 ปี ชาย 13 – 15 ปี วัยรุ่นตอนต้นจะพัฒนาทั้งรูปร่าง สัดส่วน น้ำหนัก กระดูกโครงสร้าง กล้ามเนื้อ ซึ่งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณสมบัติดีขึ้น มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น และรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางกาย ระบบอวัยวะภายใน รวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ ด้วย

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) หญิง 13 – 17 ปี ชาย 15 – 19 ปี วัยรุ่นตอนกลางเป็นวัยที่น่าสนใจ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายทุกด้าน คือ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งในด้านจิตใจและอารมณ์ สังคม ลักษณะร่างกายระยะนี้จะอยู่ในช่วงเวลานานประมาณ 6 ปี ซึ่งจะไปสิ้นสุดเมื่อร่างกายได้พัฒนาจนพร้อมสมบูรณ์ทุกด้าน วัยรุ่นตอนกลางนี้เป็นช่วงที่มีความทุกข์วิตก กังวล กังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาที่ไม่เป็นไปตามที่ตนเองปรารถนาและแขนขายาวแก้ง่ามตามพัฒนาการ เป็นเหตุให้เด็กในวัยนี้เกิดความคับข้องใจ กังวลถึงฐานะของพ่อแม่ การเรียน ความรัก เพื่อนต่างเพศและการยอมรับของเพื่อนฝูงนับว่าสำคัญมากที่สุด เหตุต่างๆ เหล่านี้ทำให้เด็กหมดความสุข

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) หญิง 17 – 21 ปี ชาย 19 – 21 ปี เป็นระยะสุดท้ายของการเป็นวัยรุ่น วัยรุ่นตอนปลายนี้เด็กจะเจริญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทุกอย่างจะเริ่มเข้าที่ เป็นหนุ่มสาวที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การปรับตัวของวัยนี้จะพัฒนามาตั้งแต่เริ่มวัยรุ่นตอนต้นและค่อยๆ สมบูรณ์แบบขึ้น วัยรุ่นตอนปลายนี้จะต้องเรียนรู้ลักษณะที่จะต้องเป็นผู้ใหญ่มากยิ่งขึ้น

วัฒนา พัทธราวิช (2534: 14-16) กล่าวว่า บุคคลจะเข้าสู่ระยะของวัยรุ่นเมื่อเริ่มมีวุฒิภาวะทางเพศ โดยถือเอาการมีประจำเดือนเป็นครั้งแรกเป็นจุดเริ่มต้นของเด็กหญิงและการหลั่งสุจิครั้งแรกสำหรับเด็กผู้ชาย โดยปกติเด็กหญิงจะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 1-2 ปี และโดยการที่การเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศของแต่ละคน แม้จะเป็นเพศเดียวกันก็อาจจะไม่พร้อมกัน บางคนอาจจะเริ่มเร็ว บางคนอาจจะเริ่มช้า รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ลักษณะสภาพแวดล้อมต่างๆ เป็นต้น โดยช่วงระยะของวัยรุ่นนี้ได้ถูกแบ่งออกเป็นหลายระยะด้วยกัน คือ

1. ช่วงระยะวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) หญิง 10 – 13 ปี ชาย 13 – 15 ปี ในระยะนี้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางเพศ ต่อมาไรท่อเริ่มทำหน้าที่ มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานดีขึ้น ต้องการที่จะอยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูง พยายามปรับตัวเพื่อจะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม เด็กที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวเข้ากับสังคมจะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขท่ามกลางเพื่อนฝูง เด็กทุกๆ คนที่ก้าวเข้าสู่วัยนี้จะพยายามอย่างยิ่งที่จะปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับของ

สังคมและมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่อย่างไรก็ตามเด็กบางคนก็ไม่สามารถปรับตัวได้และมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว

2. ช่วงระยะของวัยรุ่นแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) หญิง 13-15 ปี ชาย 15-17 ปี พัฒนาการทางด้านร่างกายจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เริ่มมีความรู้สึกทางเพศ พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ต่อมาเพศจะพัฒนาอย่างรวดเร็วในวัยรุ่นตอนต้น

2.2 วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) หญิง 15-18 ปี ชาย 17—19 ปี การพัฒนาการในระยะนี้เกือบจะเจริญถึงขีดสุด เด็กต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ชอบมีบทบาทในสังคม ระยะนี้วัยรุ่นมักจะมีอารมณ์รุนแรง มีความรู้สึกนึกคิดทางด้านปรัชญา การพัฒนาการทางด้านจิตใจจะมีมากขึ้น ชอบอยู่ในกลุ่มเพศเดียวกัน พยายามทำความเข้าใจกับปัญหาโดยการศึกษาปัญหา มีนิสัยรักสวยรักงามสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง มีความสนใจในเพศตรงข้าม

2.3 วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) หญิง 18 – 21 ปี ชาย 19 – 21 ปี เป็นวัยสุดท้ายของวัยรุ่นตอนปลาย เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจถึงขีดสุด เริ่มสนใจอาชีพสนใจสภาพชีวิตตัวเอง สนใจที่จะสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเอง เริ่มคิดสร้างตัวสร้างฐานะ พยายามแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง รู้จักวางแผนสำหรับชีวิตในอนาคต รู้จักอดกลั้นและข่มอารมณ์ เริ่มคิดหาคู่ครอง

นอกจากนี้ อุไร สุมารัตน์ (2545: 4-5) ได้แบ่งระยะของวัยรุ่นออกเป็น 4 ระยะ คือ

1. วัยแรกรุ่น (Puberty) วัยนี้จะคาบเกี่ยวระหว่างช่วงปลายวัยเด็กกับการเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กหญิงจะเข้าสู่วัยนี้อายุอยู่ระหว่าง 11 – 13 ปี ส่วนเด็กชายอายุจะอยู่ระหว่าง 13 – 15 ปี โดยจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านขนาดและสัดส่วนของร่างกาย ต่อมาเพศเริ่มทำงานซึ่งนำไปสู่การมีวุฒิภาวะทางเพศ คือ การมีประจำเดือนครั้งแรกของเด็กผู้หญิงและการหลั่งน้ำอสุจครั้งแรกของเด็กผู้ชาย การปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้อาจจะทำให้หงุดหงิดง่าย มีอาการแสดงออกที่รุนแรงได้ง่าย แยกตัวจากคนอื่น ๆ ในครอบครัว ขัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้ง่าย รู้สึกว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจและไม่เห็นใจตนเอง

2. วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) เด็กหญิงจะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนต้นระหว่างอายุ 13- 15 ปี และเด็กชายจะอยู่ในช่วงอายุ 15 – 17 ปี ช่วงวัยนี้จะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและเข้าสู่การมีวุฒิภาวะทางร่างกาย ทำให้เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น วัยนี้มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นจึงพุ่งไปที่ลักษณะทางร่างกายของตนเอง และการยอมรับลักษณะทางกายของตนจากคนอื่น ๆ

3. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี และเด็กชายอยู่ในช่วงอายุ 17 – 19 ปี ช่วงนี้การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายลดน้อยลง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะทักษะทางด้านการคิด วัยรุ่นในวัยนี้จะมีลักษณะของความเป็นชาย หญิงที่เด่นชัด มีบุคลิกภาพภายนอกที่ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น ชอบมีบทบาทในกลุ่มสังคม ต้องการได้รับการยอมรับ มีความรู้สึกนึกคิดด้านปรัชญาและตระหนักถึงเป้าหมายด้านอาชีพ เด็กจึงพยายามทำความเข้าใจปัญหาและสิ่งต่างๆ มากขึ้น ในด้านอารมณ์ยังคงค่อนข้างรุนแรงอยู่ แต่เด็กเรียนรู้ที่จะพยายามควบคุมอารมณ์มากขึ้น

4. วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 18 – 20 ปี และเด็กชายอยู่ในช่วงอายุ 19 – 21 ปี เป็นระยะที่พัฒนาการด้านต่างๆ เข้าสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์ วัยรุ่นจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง พยายามคิดและตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง ต้องการพิสูจน์ให้เห็นว่าตนเองมีความสามารถที่ทำได้ ต้องการสิทธิที่เท่าเทียมกับผู้ใหญ่ รู้จัก อดกลั้นและข่มอารมณ์และเริ่มคิดเรื่องคู่ครอง

นอกจากการแบ่งช่วงวัยของวัยรุ่นตามอายุและการเปลี่ยนแปลงกายภาพแล้ว ยังมีผู้ได้ทำการศึกษาและแบ่งช่วงวัยของวัยรุ่นตามลักษณะการเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง อันถือเป็นภารกิจของวัยรุ่นอย่างหนึ่งที่วัยรุ่นพึงจะต้องเรียนรู้ โดย ดักลาส คิมเมล (Douglas C. Kimmel. 1995: 41- 44) แบ่งช่วงของวัยรุ่นตามการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการสร้างความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลรอบข้าง (An Individual's Interpersonal Relationship) โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดของชลิแวน แบ่งช่วงของวัยรุ่นออกเป็นช่วงวัยต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ช่วงเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่น (Preadolescence) เป็นช่วงประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งความสัมพันธ์ของเด็กในช่วงวัยนี้จะเป็นความสัมพันธ์ของเพื่อนสนิทหรือเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งการเรียนรู้ที่จะมีเพื่อนสนิทซึ่งอาจจะเป็นเพศเดียวกันหรือคนละเพศก็ได้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ความสัมพันธ์ในลักษณะของหนุ่มสาวและความรัก

2. ช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เป็นช่วงที่วัยรุ่นเริ่มให้ความสนใจกับเพศตรงข้าม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ความรู้สึกอิมเมจ (Lush) ซึ่งสิ่งที่สะท้อนออกมาจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ โดยดักลาสได้ให้ความเห็นว่าการเริ่มเรียนรู้ความรู้สึกอิมเมจนี้เกิดจากความต้องการพื้นฐาน 2 ประการประกอบเข้าด้วยกันนั่นคือ ความต้องการความปลอดภัยและการต้องการความรัก ซึ่งสะท้อนออกมาในช่วงเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่นในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในฐานะของเพื่อนสนิท แต่สำหรับช่วงวัยรุ่นตอนต้นนี้จะเป็นการเรียนรู้ความรู้สึกถึงความรักและความสัมพันธ์ในแบบหนุ่มสาว

3. ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) ช่วงวัยรุ่นตอนปลายนี้เป็นช่วงที่กล่าวได้ว่าวัยรุ่นได้ผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ในเรื่องของความรู้สึกของความปลอดภัย ความรู้สึกถึงความรักและความลุ่มหลงกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งแล้ว โดยดักลาสได้ให้ความคิดเห็นว่าบุคคลบางบุคคลนั้นอาจจะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลายได้อย่างง่ายดาย แต่สำหรับบางคนแล้วอาจจะถือว่าไม่สามารถบรรลุเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลายได้ไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็ตาม เพราะไม่สามารถรับรู้ได้ถึงความรู้สึกของความปลอดภัย ความรักอันนำมาซึ่งความรู้สึกอิมเมจได้ อันไม่สามารถทำให้วัยรุ่นตอนปลายวางแผนเรื่องการใช้ชีวิตคู่ได้ต่อไปในอนาคต

จากข้อมูลทีกล่าวนี้อแล้วนี้ เห็นได้ว่าการแบ่งช่วงระยะของวัยรุ่นนั้นมีความแตกต่างกันออกไปตามนักจิตวิทยาที่ทำการศึกษา แต่โดยเฉลี่ยแล้วสามารถกล่าวได้ว่า จุดเริ่มต้นของช่วงอายุของวัยรุ่นนั้นเริ่มต้นที่อายุประมาณ 11 ปี และช่วงสิ้นสุดของความเป็นวัยรุ่นนั้นอยู่ที่อายุประมาณ 21 ปี ซึ่งผู้วิจัยเองสรุปการแบ่งระยะของวัยรุ่นออกเป็น 4 ระยะ คือ

1. วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) โดยเด็กหญิงจะเข้าสู่ช่วงนี้ก่อนเด็กชาย คือ ช่วงอายุระหว่าง 11 – 13 ปี เด็กชายมีช่วงอายุระหว่าง 13 – 15 ปี ซึ่งในวัยนี้เป็นจุดเริ่มต้นของความเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนแปลงหลักๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการบรรลุวุฒิภาวะทางเพศ เด็กหญิงจะมีประจำเดือนส่วนเด็กชายจะมีการหลั่งน้ำอสุจิกครั้งแรก ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในชีวิต การปรับตัวเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงนี้เองเป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจ สงสัย กังวลและสับสน ซึ่งส่งผลให้วัยรุ่นหงุดหงิดง่าย อารมณ์ร้อนและอารมณ์รุนแรงนั่นเอง

2. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เด็กหญิง ช่วงอายุระหว่าง 13 – 15 ปี เด็กชาย ช่วงอายุระหว่าง 15 – 17 ปี โดยเป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็วอีกช่วงหนึ่งต่อจากช่วงของการเกิดวุฒิภาวะทางเพศ ซึ่งจะทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงหลายอย่างด้านร่างกาย เช่น เด็กหญิงจะเริ่มมีการขยายของหน้าอกและสะโพก ส่วนเด็กชายก็เริ่มมีเสียงแหบ มีหนวดที่ใบหน้า เป็นต้น สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นเพศหญิงและเพศชายที่เห็นได้ชัดเจน ทำให้วัยรุ่นในช่วงนี้ต้องทำการปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อลดความคับข้องใจ กังวลและสับสนของตนเองให้สำเร็จ เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขให้จนได้

3. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) หญิงช่วงอายุระหว่าง 15 – 18 ปี ชายช่วงอายุระหว่าง 17 – 19 ปี การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในระยะนี้จะน้อยลง แต่จะเกิดการพัฒนาทางด้านความคิดเพิ่มมากขึ้น มีพัฒนาการทางด้านเอกลักษณ์และบุคลิกภาพตามเพศของตนอย่างเด่นชัด ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม แม้จะมีอารมณ์ที่รุนแรงอยู่แต่ก็เรียนรู้ที่จะพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

4. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) หมายถึงช่วงอายุระหว่าง 18 – 21 ปี ชายช่วงอายุระหว่าง 19 – 21 ปี เป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเข้าสู่การบรรลุวุฒิภาวะ ถือเป็นช่วงของการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจถึงขีดสุด เป็นวัยที่วัยรุ่นมีความคิด การตัดสินใจและต้องการสิทธิเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ รู้จักการอดกลั้นข่มอารมณ์และเริ่มคิดถึงคู่ครอง เพื่อเตรียมการใช้ชีวิตคู่ต่อไปในอนาคต

โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางเท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่ตรงตามตัวแปรการแบ่งระดับชั้นที่ศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตรงกับช่วงวัยรุ่นตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตรงกับ ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง

การที่วัยรุ่นจะก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงอันยาวนานนี้ไปได้ วัยรุ่นจำเป็นต้องแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองให้เป็นไปอย่างราบรื่นที่สุด ซึ่งการใช้ชีวิตประจำวันทุกๆ วันนั้นอาจจะทำให้วัยรุ่นเองไม่รู้เป้าหมายของตนเองว่าจริงๆ แล้ว สิ่งที่ตนเองประสบอยู่และต้องผ่านพ้นปัญหาต่างๆ ไปให้ได้นั้นมีอะไรบ้าง นักจิตวิทยาจึงได้ทำการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของวัยรุ่นที่จะต้องเรียนรู้โดยเรียกว่า งานตามขั้นพัฒนาการ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่บอกได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า สิ่งที่วัยรุ่นกำลังประสบและต้องแก้ปัญหาให้ได้นั้นมีอะไรบ้าง ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไป

งานตามขั้นพัฒนาการของวัยรุ่น (Developmental Task of Adolescence)

โรเบิร์ต ฮาวิกเฮิสท์ (Jerome B. Dusek ;1996: 10 อ้างอิงจาก Robert Havighurst. 1951) ได้อธิบายไว้ว่า งานตามพัฒนาการของวัยรุ่นนี้ ถือเป็นการบรรลุหรือประสบความสำเร็จทางด้านทักษะทางสังคมที่มีผลกับพัฒนาการของวัยรุ่นแต่ละคนอันเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังว่าวัยรุ่นน่าจะบรรลุกิจกรรมเหล่านี้ไปได้ ซึ่งงานตามพัฒนาการนี้เป็นการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถที่แต่ละบุคคลต้องเรียนรู้และผ่านมาในแต่ละช่วงวัยของชีวิต โดยในช่วงระยะของวัยรุ่น ฮาวิกเฮิสท์ได้กล่าวถึงงานตามพัฒนาการไว้ 9 ข้อด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. ยอมรับบทบาทและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง
2. มีการพัฒนาทางด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกันทั้งสองเพศได้อย่างเหมาะสม
3. มีความเป็นอิสระทางด้านอารมณ์ ไม่ยึดติดความรู้สึกของผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่รอบข้าง
4. มีความสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องของการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง
5. สามารถกำหนดและวางเป้าหมายในการเลือกอาชีพเพื่อการทำงานต่อไปในอนาคต

6. มีการพัฒนาความรู้ความสามารถที่จำเป็นในด้านต่างๆ เพื่อการประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป

7. เข้าใจและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความคาดหวังของสังคม

8. มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการแต่งงานและการสร้างครอบครัว

9. ยึดถือค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

อุไรมา สุมาริธรรม (2545: 37) ได้ให้ความเห็นถึงการศึกษาเรื่องงานตามขั้นพัฒนาการของวัยรุ่นว่า ฮาร์วิกเฮริสท์เชื่อว่า การประสบความสำเร็จในงานตามพัฒนาการของแต่ละช่วงวัยนั้นจะทำให้เกิดการปรับตัวที่ดี และถ้าบุคคลใดสามารถทำงานตามวัยของตนเองได้สำเร็จบุคคลผู้นั้นก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุข ความสมหวังของชีวิต ซึ่งกล่าวได้ว่าการบรรลุนตามพัฒนาการที่กล่าวมาแล้วนี้ก็คือการที่วัยรุ่นสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในช่วงเวลานั้นๆ ได้ ซึ่งการบรรลุนตามพัฒนาการหรือการแก้ปัญหาเพื่อบรรลุนตามพัฒนาการของวัยรุ่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ โดยข้อมูลของงานตามพัฒนาการที่กล่าวมาแล้วสามารถกล่าวในอีกด้านหนึ่งได้ว่าเป็นปัญหาด้านต่างๆ ที่วัยรุ่นจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและแก้ไขปัญหานั้นๆ ให้กับตนเอง โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษาจึงได้ทำการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นดังต่อไปนี้

ปัญหาของวัยรุ่น

ประณต เค้าจิม (2549 : 11) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ คำว่าหัวเลี้ยวหัวต่อในที่นี้หมายถึงความเปลี่ยนแปลงนั่นเอง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบุคคลจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้น การเปลี่ยนแปลงยังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากเพียงใด การปรับตัวก็จะยิ่งยากขึ้นเท่านั้น โดยช่วงวัยรุ่นนี้ยังกล่าวได้อีกว่า เป็น “วัยแห่งปัญหา”

นอกจากนี้แล้ว ประยูรศรี มณีสร (2532 : 12) ได้กล่าวถึงปัญหาของวัยรุ่นว่า เด็กวัยรุ่นมีปัญหามากชนิดทั้งในด้านส่วนตัวและมนุษยสัมพันธ์ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นเขาก็ไม่แน่ใจว่าควรจะแก้อย่างไรดี นอกจากนี้เขายังรู้สึกว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวเขากับผู้ใหญ่น้อยลงจนทำตัวไม่ถูก บางครั้งก็เกิดความขัดแย้งในใจว่าควรจะปฏิบัติตามเพื่อนเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของ หมู่คณะ หรือทำตามความต้องการของผู้ใหญ่แล้วยอมกลายเป็นที่ล้อเลียนของเพื่อนฝูง ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุขั้นต้นที่ทำให้วัยรุ่นมีการปรับตัวที่บกพร่องได้ง่ายถ้าเขาไม่สามารถปรับตัวได้และจะกลายเป็นเด็กเกเรเป็นปัญหาสังคมต่อไป

จากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยจาก มากาเรต ฮาร์ริส และ จอร์จ บัตเทอร์เวิร์ท (Margaret Harris & George Butterworth; 2002: 323) เจอร์ราร์ด อาร์ อัดัมและ ไมเคิล ดี เบอร์

ซอนสกี (Gerald R. Adams & Michael D. Berzonsky; 2003: 470) และ บลูม สเตียนเนทอล (Blum Steinetal.: 1986 อ้างอิงจาก Gerald R. Adams; & Michael D. Berzonsky; 2003: 471) สามารถอธิบายความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของวัยรุ่นอันนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่จึงอยู่ในลักษณะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ผู้ใหญ่ก็ไม่เชิง ช่วงของการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการที่วัยรุ่นจะต้องปรับตัวให้ได้กับการบรรลุ วุฒิภาวะทางเพศ และการรับบทบาทของความเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่เด็กจะต้องปรับตัวเป็นอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญของชีวิตซึ่งเด็กจะต้องต่อสู้ฝ่าฟันกับความเปลี่ยนแปลง ความกดดันและความสับสนต่างๆ ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วและด้านเพศ ความแปรปรวนความรู้สึกของอารมณ์อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางกายและความสับสนในบทบาทและการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคม นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับการที่จะต้องเตรียมความพร้อมหรือเลือกทางเดินให้กับตนเองหลายๆ อย่างสำหรับการเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของวัยรุ่นนี้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ช่วงวัยรุ่นนี้ได้มีความสุขอย่างเต็มที่ วัยรุ่นจึงมักถูกรุมเร้าไปด้วยความวิตกกังวล ความกดดันจากปัญหาภายในตนเอง ปัญหาภายในครอบครัว ปัญหาการเรียนเพื่อมุ่งไปสู่โอกาสทางอาชีพ ปัญหาทางเพศและปัญหาความประพฤติอันเกิดจากอิทธิพลของสิ่งยั่วยุทางสื่อมวลชนและแหล่งบันเทิงต่างๆ สถานการณ์ที่วัยรุ่นต้องเผชิญเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่ยากลำบากในการปรับตัวหรือเป็นระยะวิกฤติ (critical period) ที่จะกำหนดชะตากรรมของชีวิตว่าจะมีทิศทางไปในทิศทางใด พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นจึงถือเป็นหัวข้อหนึ่งที่มีการกล่าวถึงเป็นอย่างมากหากพูดถึงเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น ซึ่งช่วงวัยรุ่นตอนต้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเผชิญกับปัญหาต่างๆ และช่วงที่เป็นช่วงวิกฤตสูงสุดของการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นนั้นก็อยู่ที่ช่วงอายุ 15-16 ปี

ประณต คำฉิม (2549: 22) รายงานว่า มีการศึกษาปัญหาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมากมาย โดยปัญหาของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นปัญหาเรื่องลักษณะท่าทางภายนอก สุขภาพและพัฒนาการของร่างกาย การเรียน ความสัมพันธ์กับสมาชิกของครอบครัว ครูและเพื่อนทั้งสองเพศ การเลือกอาชีพ เงิน การปรับตัว จริยธรรมและเรื่องเพศ เด็กวัยรุ่นตอนปลายกังวลเกี่ยวกับปัญหาเรื่องการเรียน ปัญหาที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ปัญหาด้านการปรับตัวทางสังคม ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินที่นำมาใช้จ่ายเพื่อแสดงสัญลักษณ์ทางสถานภาพ และปัญหาทางเพศซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมและประสบการณ์ทางเพศเป็นต้น จากข้อมูลทีกล่าวนี้นี้จะเห็นได้ว่าทั้ง ปัจจัยภายในของตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถทำให้วัยรุ่นต้องเผชิญปัญหาทั้งสิ้น

จากเนื้อหาที่กล่าวมาแล้วนั้นทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่าช่วงระยะของวัยรุ่นที่เกิดความเปลี่ยนแปลงอันนำมาซึ่งปัญหาของวัยรุ่นเป็นอย่างมากนั้นคือ ช่วงวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) ช่วงวัยรุ่นตอนต้น(Early Adolescence) และวัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) เพราะเป็นช่วงระยะที่เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคมของวัยรุ่นอย่างรวดเร็ว ส่วนในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) จะเป็นช่วงที่วัยรุ่นเองเริ่มปรับตัวเข้ากับร่างกาย บทบาทและหน้าที่ของตนได้ค่อนข้างดีแล้ว

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าช่วงระยะของวัยรุ่นที่ประสบปัญหาเป็นอย่างมากนั้นเป็นช่วงระยะที่วัยรุ่นกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เริ่มจากช่วงวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจนกระทั่งถึงช่วงวัยรุ่นตอนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของอีริคสัน (John Dacey. 1997: 53 อ้างอิงจาก Erikson. 1963: n.p.) ที่แบ่งช่วงระยะวิกฤตของการแก้ปัญหาชีวิตไว้เป็น 8 ขั้น โดยได้กล่าวถึงระยะขั้นที่ 6 ที่อีริคสันได้รวมช่วงของวัยรุ่นเป็นช่วงเดียว คืออายุ อายุ 12-18 ปี ซึ่งการแก้ปัญหาของวัยรุ่นในทฤษฎีของอีริคสันคือ การแก้ปัญหาเรื่องการเข้าใจตนเอง และ การสับสนในตนเอง หรือที่อีริคสันเรียกว่า การค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน เป็นช่วงที่วัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับ ค้นหาความสามารถเพื่อบอกกับตนเองว่าตนเองมีคุณค่าในทางคุณลักษณะอย่างไรด้านไหนบ้าง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าหากวัยรุ่นสามารถเข้าใจตนเอง และรู้ว่าตนเองต้องการสิ่งใดนี่จะเป็นประโยชน์ต่อตัววัยรุ่นโดยตรงในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ซึ่งจะสังเกตได้ว่าช่วงอายุที่อีริคสันกล่าวถึงเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นถึงวัยรุ่นตอนกลาง ซึ่งเป็นช่วงระยะของวัยรุ่นที่ผู้วิจัยเองให้ความสนใจที่จะทำการศึกษาเช่นกัน โดยในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของช่วงวัยที่วัยรุ่นประสบปัญหาออกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นนั้นสามารถแบ่งออกเป็นหลายๆ ด้าน ซึ่งจะกล่าวถึงในส่วนของเนื้อหาต่อไป

ด้านต่างๆ ของปัญหาวัยรุ่น

จากการศึกษาและทำความเข้าใจถึงธรรมชาติของวัยรุ่นแล้วนี้ กล่าวได้ว่าบุคคลเมื่อเข้าวัยรุ่นจะต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ โดยธรรมชาติ ซึ่งปัญหาที่วัยรุ่นประสบนั้นก็แบ่งออกเป็นหลายๆ ด้าน โดยมีผู้ทำการศึกษาและจำแนกด้านต่างๆ ของปัญหาวัยรุ่นแตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมไว้ดังนี้

วิทยา นาควัชระ (2544: 216-219) ได้แบ่ง ลักษณะปัญหาของวัยรุ่นออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากตัววัยรุ่นเองในขณะนั้น (Self Originated Aspect) ปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในความเป็นวัยรุ่น ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม เซนส์ปัญญา อารมณ์และ ทางเพศ รวมถึงปัญหาทางจิตใจที่ไม่สามารถจะแบ่งความรู้สึกระหว่างเพื่อนกับพ่อแม่ ปัญหาความอยากเด่นอยากมีชื่อเสียงทำให้เกิดการแต่งกายแปลกๆ ปัญหาที่ไม่สามารถหาเงินมาใช้จ่ายใช้สอยในเรื่องการแต่งกายหรือเที่ยวเตร่ของเขาได้ ปัญหาการเรียน ปัญหาการปรับตัว ปัญหาเรื่องทางเพศทั้งกับเพื่อนเพศเดียวกันหรือเพื่อนต่างเพศหรือกับตัวเอง เป็นต้น

2. ปัญหาที่เกิดจากสังคมมองว่าวัยรุ่นเป็นปัญหา (Social Respond Aspect) ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในตัววัยรุ่นหรือปฏิกิริยาที่วัยรุ่นมีต่อการเปลี่ยนแปลง พ่อแม่ หรือผู้ใหญ่ไม่เข้าใจและมองดูว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นปัญหา เช่น การที่วัยรุ่นไว้ผมยาวเพราะต้องการความแปลกใหม่ หรือเลียนแบบดารา อยากเด่นอยากเล่นดนตรีทำให้สนใจการเรียนน้อยลง วัยรุ่นอยากมีเพื่อนมากๆ เพราะต้องการศึกษาความแตกต่างของความรู้สึกต่างๆ เป็นต้น แท้จริงแล้วสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่ปัญหาแต่ผู้ใหญ่อาจจะไม่เข้าใจ

3. ปัญหาที่เกิดจากปฏิกิริยาต่อต้านของวัยรุ่นที่มีต่อสังคม (Reaction Aspect) ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ร้ายแรงและยากต่อการแก้ไข เป็นปัญหาที่เห็นได้เด่นชัด หากไม่เข้าใจกลไกของปัญหา มาตั้งแต่ต้นจากข้อ 1 และข้อ 2 การช่วยป้องกันและแก้ปัญหานั้นข้อ 3 นี้ก็จะเป็นไปได้โดยยาก วัยรุ่นจะเกิดปฏิกิริยาประชด (Reaction) เมื่อเขาคิดว่าผู้ใหญ่และสังคมไม่เข้าใจ เนื่องจากเป็นวัยที่ไม่มี ความยังคิดที่ดี การใช้เหตุผลเป็นไปได้ค่อนข้างยาก อารมณ์ของความเป็นเด็กยังมีอยู่มาก การประชดนี้จึงค่อนข้างรุนแรง

จะสังเกตได้ว่า การแบ่งประเภทของปัญหาของวิทยา นาควิธระ เป็นการแบ่งลักษณะปัญหาของวัยรุ่นเป็นภาพรวมกว้างๆ ที่ทำให้ทราบถึงลักษณะปัญหาโดยรวมที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น ไม่ได้เจาะจงเป็นลักษณะปัญหาเฉพาะด้านแต่อย่างใด แต่ภาพรวมของปัญหากล่าวถึงนี้ทำให้เข้าใจลักษณะของปัญหาของวัยรุ่นได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีผู้ทำการศึกษาปัญหาของวัยรุ่นโดยจำแนกปัญหาออกเป็น ด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

รอส แอล มูนีย์ และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน (Mooney, Ross; & Gordon, Leonard. 1950: 3-4) ทำการศึกษาและสร้างแบบวัดการรับรู้ปัญหาของวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษา ชื่อ มูนีย์ พลัوبเบล์ม เช็คลิสต์ ขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตและเป็นการสร้างความเข้าใจในตัวนักเรียน แบบวัดนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นในช่วงต้นๆ ของ ค.ศ.1940 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เปิดเผยปัญหาส่วนตัวของตนเอง ซึ่งขั้นตอนของการทำแบบวัดก็เป็นไปอย่างไม่มีซับซ้อน คະแนนจากการสำรวจนั้นได้จากคำตอบที่

นักเรียนขีดเส้นใต้จากปัญหาที่รวบรวมไว้ในแบบวัด เกิดจากการรับรู้ถึงปัญหาและความเต็มใจที่จะเปิดเผยถึงปัญหาเหล่านั้นของนักเรียนเอง

รอส แอล มุนนี และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน แบ่ง ประเภทของปัญหาในแบบวัดการรับรู้ปัญหาของวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษา ไว้ทั้งหมด 7 ด้าน คือ

1. ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย
2. ด้านการเรียนและโรงเรียน
3. ด้านครอบครัว
4. ด้านการเงิน การงานและการวางแผนอนาคต
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม
6. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป
7. ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง

อาสยา อังสุกร ศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร แบ่งด้านต่างๆ ของปัญหาโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อสร้างแบบสอบถามในงานวิจัยของตน โดยใช้คำถามที่ว่า ในปัจจุบันนักเรียนมีความรู้สึกวิตกกังวลคับข้องใจในเรื่องใดบ้าง แล้วนำผลสรุปที่ได้มาเข้าสู่ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและสรุปแบ่งด้านต่างๆ ของปัญหา (2549: 38-39) โดยได้แบ่งลักษณะปัญหาของวัยรุ่นไว้เป็นด้านๆ (2549: 47) ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการเรียน
2. ปัญหาด้านร่างกาย
3. ปัญหาด้านการเงิน
4. ปัญหาด้านสังคม
5. ปัญหาด้านครอบครัว

ทศพร มณีศรีขำ (2539: 91-93) แบ่งลักษณะปัญหาของวัยรุ่นไว้เป็น 5 ด้าน เพื่อใช้ในการตรวจสอบปัญหาของวัยรุ่น โดยใช้แบบตรวจสอบปัญหาซึ่งเป็นเครื่องมือที่ครูหรือผู้แนะแนวใช้เพื่อทำให้ทราบปัญหาของนักเรียนในหลายๆ ด้านได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนกำลังประสบอยู่ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเรียน
2. ปัญหาด้านอาชีพ
3. ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม
4. ปัญหาด้านครอบครัว
5. ปัญหาด้านสุขภาพ

ซึ่งจากการตรวจสอบปัญหาจากแบบสอบถามนี้จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทราบความต้องการ ปัญหาและทัศนคติของนักเรียน อันจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือแก่นักเรียนที่คาดว่าจะกำลังประสบปัญหาในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

อุไร สุมาวริธรรม (2545: 89-110) ได้กล่าวถึงปัญหาของวัยรุ่นไว้หลายด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านร่างกาย วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว เด็กจึงมักเกิดปัญหาทางด้านความกังวลใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น เด็กวัยรุ่นมักจะกังวลว่ารูปร่างของตนเองจะไม่เหมาะสม นอกจากนั้นวัยรุ่นยังมีความกังวลเกี่ยวกับความงามบนใบหน้า การรู้สึกว่าคุณค่าตนเองไม่สวยไม่หล่อ หน้าเป็นสิ่ว สิ่งเหล่านี้จึงทำให้วัยรุ่นขาดความมั่นใจเป็นอย่างมาก

2. ปัญหาด้านเพศ วัยรุ่นมักจะเกิดความกังวลใจในเรื่องเพศ เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเจริญเติบโตถึงวุฒิภาวะทางเพศแล้ว หากผู้ใหญ่ได้พูดคุย ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องเพศ เด็กวัยรุ่นก็就不用กังวลใจและไม่ก่อให้เกิดปัญหาการไปเสาะแสวงหาและเรียนรู้จากเพื่อนจากสื่อที่มีอยู่กันเกลื่อนกลาด ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการอยากรู้อยากลอง อันนำไปสู่การตอบสนองทางเพศที่ก่อให้เกิดปัญหาชีวิตตามมา

3. ปัญหาด้านการเรียน ช่วงวัยรุ่นเป็นระยะที่เด็กต้องเอาใจจริงเอาใจกับการเรียนเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะค้นหาความสามารถและความถนัดของตนเอง รวมทั้งเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อวางรากฐานทางอาชีพอีกด้วย การเรียนในระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นการเรียนที่มีความยากและความลึกซึ้งมา เด็กวัยรุ่นต้องใช้ความพยายามในการเรียนมากกว่าระดับประถมศึกษา เด็กจึงมักมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน กลัวการสอบ กลัวเรียนได้ไม่ดี และหากเด็กไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนยิ่งทำให้เกิดปัญหาในแง่ของการไม่มีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น

4. ปัญหาด้านความประพฤติ เด็กวัยรุ่นอาจมีพฤติกรรมหลายอย่างซึ่งไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ ซึ่งหากไม่ก่อให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ยากหรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่ถือว่าเป็นปัญหา แต่สำหรับเด็กวัยรุ่นที่เข้าข่ายว่ามีปัญหาทางด้านพฤติกรรมนั้นมักจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกทางความก้าวร้าว เกเร อันธพาลหรือชอบทำในสิ่งที่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์หรือความสงบเรียบร้อยของสังคม บางรายรุนแรงเข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง

5. ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่ม โดยทั่วไปแล้วปัญหานี้มักจะเห็นได้ชัดในกลุ่มเด็กวัยรุ่นชาย โดยการทะเลาะวิวาทนี้มักจะเริ่มจากการที่เป็นปัญหส่วนตัวก่อน เมื่อเกิดเจ็บใจจึงไปเล่าให้เพื่อนฟัง เพื่อนเกิดความโกรธแค้นไปด้วยทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่ม ซึ่งก็จะกลายเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้นไปเรื่อยๆ เด็กวัยรุ่นบางคนแม้จะไม่อยากช่วยแต่ก็ต้องยอมทำเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับ เด็กที่เกิดการทะเลาะวิวาทแบบยกพวกตีกันนี้ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ต้องการการยอมรับ

จากกลุ่มมาก เด็กเหล่านี้มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในตนเอง มีความสับสนในบทบาทของตนเอง ไม่รู้ทิศทางในอนาคต ไม่มีจุดยืนของตนเองจึงมักคล้อยตามหรือยอมตามกลุ่มได้ง่าย

6. ปัญหาด้านอารมณ์และสุขภาพจิต เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและ การปรับตัวด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก ลักษณะอารมณ์ของวัยนี้จึงมีความแรงและความไวมาก นั่นคือมีอารมณ์อ่อนไหวไปตามสิ่งต่างๆ ได้ง่ายและมาก อาทิ โกรธง่าย กังวลง่าย เครียดง่าย เสียใจได้ง่าย เหตุผลเหล่านี้ส่งผลให้เด็กวัยนี้อาจจะเกิดปัญหาทางอารมณ์และสุขภาพจิตได้ง่าย บางครั้งผู้ใหญ่อาจเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่สำหรับวัยรุ่นอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาทางอารมณ์รุนแรงนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ เช่น เมื่อเด็กเกิดการขัดแย้งกับพ่อแม่ เกิดความโกรธ ความเสียใจ อาจถึงกับหนีออกจากบ้านหรือฆ่าตัวตายได้

7. ปัญหาการฆ่าตัวตาย เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงที่อารมณ์รุนแรง ควบคุมอารมณ์ยังไม่ได้ จึงนำไปสู่การทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ยั้งคิดได้ง่าย การฆ่าตัวตายในวัยรุ่นอาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งต่างๆ อาทิ ความเครียด ความกดดันทางการเรียน ความท้อแท้เกี่ยวกับอนาคต การทนต่อความผิดหวังไม่ได้ การมีปัญหาคือความสัมพันธ์ของครอบครัวที่ทำให้เด็กรู้สึกถูกทอดทิ้ง โดดเดี่ยว อ้างว้าง ไม่มีใครเข้าใจหรือน้อยอกน้อยใจในครอบครัว มุมมองเรื่องความตายในความคิดของวัยรุ่นและของผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน การตายของเด็กวัยรุ่นอาจจะหมายถึงการได้รับอิสรภาพเหมือนกับการหนีออกจากบ้าน พวกเขาอาจโกรธพ่อแม่และทำลงไปเพื่อให้พ่อแม่เสียใจ หรือทำไปเพื่อลงโทษตัวเอง การฆ่าตัวตายจึงเป็นปมปัญหาที่ซับซ้อน

8. ปัญหายาเสพติด เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคึกคะนอง มีความอยากรู้อยากลองสูง อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในตนเองด้านต่างๆ ที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวอยู่มาก รวมถึงภาวะซึมเศร้า จากความกดดันของปัจจัยอื่นๆ จึงนำไปสู่การใช้สารเสพติดได้ง่าย

วัฒนา พัทธราวิช (2534: 306- 308) แบ่งปัญหาและสาเหตุของปัญหาในวัยรุ่นเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ปัญหาทางร่างกาย เนื่องจากร่างกายของวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม วัยรุ่นจะเกิดความกระวนกระวายใจในความผิดปกติของร่างกาย การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายจะทำให้วัยรุ่นผ่อนคลายความเครียดลง

วัยรุ่นที่มีสติมากจะรู้สึกกังวลใจ กลัวว่าจะหมดความสวยงาม นอกจากนั้นวัยรุ่นที่มีความผิดปกติในร่างกาย เช่น รูปร่างอ้วน เตี้ย แคระแกร็น จะเป็นปัญหาให้วัยรุ่นมีความทุกข์ใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความกังวลใจเกี่ยวกับปมด้อยของตนเอง ซึ่งปัญหาทางร่างกายจะส่งผลไปถึงปัญหาทางใจต่อไป

2. ปัญหาทางสติปัญญา การพัฒนาทางสติปัญญาของวัยรุ่นจะพัฒนาได้อย่างถึงขีดสูงสุด ทำให้วัยรุ่นสามารถแสดงพฤติกรรมที่ฉลาด แสดงความสามารถของตนเองให้ปรากฏเป็นที่ชื่นชมของบุคคลทั่วไป วัยรุ่นมีสติปัญญาไม่ดีจะมีปัญหาในการเรียน ไม่เข้าใจบทเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้เกิดปัญหาทางการเรียน เกิดความวิตกกังวล เกิดปมด้อยในชั้นเรียน

3. ปัญหาทางอารมณ์ สาเหตุสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเกิดปัญหาทางอารมณ์ เพราะวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีอารมณ์รุนแรง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ทำให้เป็นสาเหตุของการสร้างพฤติกรรมที่เป็นปัญหา วัยรุ่นจะมีลักษณะของอารมณ์ที่เป็นปัญหาดังนี้

อารมณ์กลัวของวัยรุ่น เป็นอารมณ์กลัวสภาพของสังคม เช่น กลัวการไม่ได้รับการเอาใจใส่จากสังคม กลัวว่าสังคมจะไม่ให้การยอมรับ กลัวเรื่องโชครางและเกิดความกลัวอันเกิดมาจากความคิดฟุ้งซ่านไปเอง

อารมณ์โกรธ มีสาเหตุมาจากการที่ไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ ถูกนิทาว่าร้าย ถูกดูถูกเหยียดหยาม ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมต่างๆ เกิดขึ้นต่อไป

ความริษยา ความริษยาต่างๆ ไปของวัยรุ่นเกิดจากความไม่พอใจว่าบุคคลอื่นมีสิ่งที่ดีกว่า เหนือกว่าตนเอง เช่น รูปร่างหล่อกว่า สวยกว่า รวยกว่า เป็นต้น เมื่อเกิดอารมณ์ริษยา วัยรุ่นจะแสดงออกในทางก้าวร้าวฉินหา เก็บกด เป็นเหตุให้เกิดอารมณ์หงุดหงิดขุ่นมัว

ความกังวลใจ เป็นปัญหาทางด้านอารมณ์เกี่ยวกับความกังวลใจของวัยรุ่น มักจะกังวลใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา กังวลใจเกี่ยวกับการเรียน กังวลใจเกี่ยวกับการปรับตัว กังวลใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนและกังวลถึงชีวิตในอนาคต

4. ปัญหาทางสังคม วัยรุ่นมีความเชื่อว่าตนเองมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ในการเข้าสังคม เขาเริ่มสนใจทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ใหญ่เกี่ยวกับการปกครอง ศาสนา ชุมชน การแต่งกายและเริ่มเรียนรู้อย่างรวดเร็ว วัยรุ่นชายและหญิงต้องการที่จะออกไปสู่สังคมนอกบ้าน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของสังคม วัยรุ่นต้องการอิสรภาพที่เหมาะสมกับการเพิ่มพละกำลังและวุฒิภาวะของเขา ปัญหาของวัยรุ่นคือ ความพยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคม โดยรับทราบว่าย่ำแย่ บุกหรือ อย่าอยู่นอกบ้านดีกว่าไป อย่าไปตามเวลานัดหมายล่าช้า อย่าคบเพื่อนไม่ดี อย่าใช้เวลาดูทีวีนานเกินไป มีแต่คำว่าอย่า สำหรับวัยรุ่นและถูกเตือนไม่ให้ทำพฤติกรรมดังกล่าว ทั้งๆ ที่สังคมรอบข้างไม่ได้ปฏิบัติตาม ซึ่งการที่วัยรุ่นมีความรู้สึกต่อสภาพสังคมดังกล่าว ทำให้วัยรุ่นอดัดใจในการปฏิบัติตน เกิดความไม่แน่ใจในความถูกผิด ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายใจ

จากเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมมานี้กล่าวได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะปัญหา ได้แก่

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นเองในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อสังคม หรือบุคคลรอบข้าง เป็นปัญหาที่วัยรุ่นรับรู้ด้วยตนเองว่าตนเองกำลังเกิดความคับข้องใจ วิตกกังวลหรือไม่สบายใจอยู่โดยไม่ส่งผลกระทบร้ายแรงที่สังคมมองว่าเป็นปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการควบคุมอารมณ์และการใช้เหตุผล ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เป็นต้น

2. ปัญหาที่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการติดการพนัน ปัญหาการตั้งครรภ์อันส่งผลให้เกิดการทำแท้งโดยผิดกฎหมาย เป็นต้น

จากเนื้อหาที่ได้กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาที่วัยรุ่นประสบนั้น จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นนั้นประสบปัญหาในหลายๆ ด้าน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นก็มักจะเป็นปัญหาที่อยู่ในการใช้ชีวิตประจำวันนั่นเอง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการศึกษาปริมาณปัญหาที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นเองในชีวิตประจำวันเท่านั้น โดยแบ่งลักษณะของปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบที่จะใช้ในการวัดระดับของปัญหา ออกเป็นประเด็นปัญหาต่างๆ 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาร่างกาย เนื่องจากรูปร่างเป็นวัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผลที่สืบเนื่องมาจากวุฒิภาวะทางเพศที่วัยรุ่นประสบ ซึ่งทำให้วัยรุ่นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตน อันกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายนักที่วัยรุ่นแต่ละคนจะสามารถเข้าใจและยอมรับได้โดยง่าย เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและการดูแลตนเองเรื่องของสุขภาพจึงอาจจะนำมาซึ่งปัญหาส่วนตัวให้แก่วัยรุ่นได้

2. ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน เนื่องจากการศึกษาเล่าเรียนเป็นหน้าที่หลักของวัยรุ่น นอกจากการศึกษาเล่าเรียนในชีวิตประจำวันแล้ว วัยรุ่นเองมีความจะเป็นจะต้องตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน เพื่อเป็นการวางแผนสำหรับการศึกษาต่อในชั้นเรียนที่สูงขึ้น แต่วัยรุ่นอาจจะไม่สามารถประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ดังที่ตนเองคาดหวังและไม่แน่ใจในการที่จะต้องตัดสินใจว่าตนเองต้องการเรียนในด้านไหนอย่างชัดเจน อันส่งผลให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกไม่สบายใจและคับข้องใจขึ้น

3. ปัญหาด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว เนื่องจากรูปร่างต้องการความเป็นอิสระที่มากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เมื่อความคิดและความต้องการของตนเองไม่ตรงกับบิดามารดา จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ความขัดแย้งในครอบครัวเกิดขึ้นได้ ซึ่งปัญหาด้านครอบครัวนี้ก็ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่วัยรุ่นประสบอยู่เสมอเช่นกัน

4. ปัญหาด้านการเงิน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มมีสังคมอื่นๆ นอกเหนือจากครอบครัว เริ่มจะมีการใช้จ่ายในสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันทั้งที่โรงเรียนและการสนทนากับเพื่อนๆ การดูแลรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนเองให้เหมาะสมกับรายรับจึงมิใช่เรื่องง่ายนัก ซึ่งปัญหาทางการเงินที่วัยรุ่นประสบนั้นเป็นสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเข้าไปเกี่ยวข้องกับพนันต่อไปได้

5. ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจเพศตรงข้ามและเริ่มเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะของคู่รัก ในการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะนี้อาจจะนำมาซึ่งความวิตกกังวล ความสมหวังหรือผิดหวัง ซึ่งวัยรุ่นเองอาจจะไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

6. ปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปรอบตัวในสังคม เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเพื่อน เพื่อนจึงถือเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการใช้ชีวิตในสังคมของวัยรุ่น เพราะฉะนั้นปัญหา ด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนจึงเป็นปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นเสมอ นอกจากนี้แล้ววัยรุ่นยังเป็นวัยที่สามารถออกสู่สังคมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้ปกครองดูแลตลอดเวลาแล้ว จึงอาจจะเกิดการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ อันนำมาซึ่งความไม่สบายใจแก่วัยรุ่นได้

7. ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเจอกับความเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านของชีวิต เป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการปรับตัวเพื่อเข้าสู่บทบาทใหม่ที่ไม่ใช่เด็กและไม่ใช่ผู้ใหญ่ และเป็นวัยที่ต้องการเป็นที่ยอมรับจากบุคคลรอบตัว การเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้านที่เกิดขึ้นนี้จึงทำให้วัยรุ่นเกิดความไม่สบายใจ กังวลใจเกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองที่แปรปรวนอันเกิดมาจากฮอร์โมนเพศที่เปลี่ยนไป หรือความกังวลใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในอนาคต บทบาทและสถานะภาพทางสังคมที่กำลังเปลี่ยนไปอาจจะนำมาซึ่งความกังวลใจเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น

จากการศึกษาด้านต่างๆ ของวัยรุ่นนี้จะเห็นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องประสบปัญหาหลายๆ ด้านในเวลาเดียวกันโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การประสบปัญหาในแต่ละด้านของวัยรุ่นนั้นก็จะมีระดับของปัญหาที่ประสบแตกต่างกันออกไปเพราะปัจจัยรอบตัวที่แตกต่างกันออกไป เพื่อทำความเข้าใจกับการประสบปัญหาของวัยรุ่นให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะขอลำดับถึงปัจจัยทางชีวิสังคมกับปัญหาวัยรุ่นในหัวข้อต่อไป

ปัจจัยทางชีวสังคมกับปัญหาวัยรุ่น

จากข้อมูลที่ทำการศึกษามาตั้งต้นเกี่ยวกับธรรมชาติและช่วงระยะของวัยรุ่น จะเห็นว่าเด็กแต่ละคนจะมีช่วงเวลาของการเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นที่ไม่เหมือนกัน และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ของ อาสยา อังสุการ การสำรวจปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม จังหวัดปทุมธานี ของ จรัมพร สุวรรณวัฒน์ การศึกษาปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม และวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ของ สดใส นิยมจันทร์ เป็นต้น ต่างก็รายงานว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีปัจจัยทางชีวสังคมต่างกัน ต่างก็ประสบปัญหาในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงการประสบปัญหาของวัยรุ่นตามตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมดังต่อไปนี้

เพศ

อาสยา อังสุการาน. (2549: 61) ได้ศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านการเรียนและด้านการเงินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักเรียนวัยรุ่นชายมีปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในทุกด้านที่กล่าวมา ส่วนด้านร่างกายมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปิยาภรณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ (2546 :53) ทำการศึกษาปัญหาการเรียน สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายมีปัญหาด้านการเรียนด้านไม่เข้าใจบทเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียน ลืมบทเรียนง่าย ได้คะแนนน้อยและไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านเพื่อนหายารเรียนและเรียนไม่ทันเพื่อนอยู่ในระดับน้อย ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาด้านการเรียน ไม่เข้าใจบทเรียน ลืมบทเรียนง่าย ได้คะแนนน้อยและไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน อยู่ในระดับปานกลางและปัญหาด้านเพื่อนหายารเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียนและเรียนไม่ทันเพื่อนอยู่ในระดับน้อย

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ (2541; 56- 57) ศึกษาปัญหาวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเกี่ยวกับปัญหาในโรงเรียน พบว่า ในการศึกษาปัญหาโดยรวมที่เกี่ยวกับโรงเรียนและการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาด้านการเตรียมตัวเพื่อประกอบ

อาชีพเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีปัญหาความกังวลใจว่าจะหางานทำไม่ได้ในอนาคตในระดับมาก นักเรียนวัยรุ่นเพศชายมีปัญหาความกังวลใจว่าจะหางานทำไม่ได้ในอนาคตในระดับน้อย เมื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพศของวัยรุ่นพบว่า นักเรียนวัยรุ่นเพศชายอยู่ในระดับไม่มีปัญหา นักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีปัญหาในระดับน้อย โดยนักเรียนวัยรุ่นทั้ง 2 เพศ มีความกังวลในเรื่องกลัวคนอื่นจะมองตนเองในแง่ไม่ดีเมื่อคบเพื่อนต่างเพศ ความรักทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนและเกิดความกังวลเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

จรัมพร สุวรรณวัฒนะ (2542: 55) ได้สำรวจปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม จังหวัดปทุมธานี โดยได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับตนเองทั้งหมด 9 ด้าน เช่น ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านการปรับตัวและอารมณ์ ด้านศีลธรรม ด้านบ้านและครอบครัว เป็นต้น (2542: 41) สรุปผลได้ว่า นักเรียนหญิงมีปัญหามากกว่านักเรียนชาย โดยพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสามด้านคือ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และส่วนตัวและด้านโรงเรียน

สดใส นิยมจันทร์ (2541: 62-68) ศึกษาปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม และวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปผลพบว่าเมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านต่างๆ จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นเพศหญิงและเพศชายประสบปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย เพศชายจะประสบปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคมสูงกว่าเพศหญิง โดยพบว่า นักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการเรียนในระดับปานกลาง และประสบปัญหาด้านส่วนตัวและสังคมในระดับน้อย สำหรับนักเรียนชายประสบปัญหาด้านการเรียนและสังคมในระดับปานกลาง และประสบปัญหาด้านส่วนตัวในระดับน้อย

จากข้อมูลที่กล่าวมานี้พบว่า วัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงประสบปัญหาด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยนี้ได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศต่างกันจะประสบปัญหาในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน

ระดับชั้นที่ศึกษา

อาสยา อังสุกราน. (2549: 65-67) ได้ศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามระดับของชั้นเรียนที่ศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาในระดับชั้นที่แตกต่างกันประสบปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาสยาทำการเปรียบเทียบเฉพาะปัญหาด้านการเรียนและปัญหาด้านการเงินเป็นรายด้านระหว่างชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่กำลัง

ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, 4, 5, และ 6 ประสบปัญหาทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาทางการเรียน มากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่น

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการเงิน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 4 และ 6 ประสบปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาด้านการเงินมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนวัยรุ่นใน กรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นอื่นๆ ซึ่งจากงานวิจัยนี้ได้ให้ข้อมูลว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นยิ่งประสบปัญหาด้านการเงินและด้านการเงินมากยิ่งขึ้น

อรพรรณ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.(2547: 68 - 69) ทำการศึกษาปัญหา สาเหตุ และแนวทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ระหว่างบิดา มารดา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนประสบปัญหาหลายๆ ด้านซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวเพราะเกิดความขัดแย้งกับบิดา มารดา โดยแยกเป็นประเด็นปัญหาที่ประสบได้ดังนี้

ปัญหาด้านการเรียน นักเรียนมักมีความขัดแย้งเนื่องจากบิดามารดาเห็นว่า นักเรียนไม่เอาใจใส่ในการเรียน ผลการเรียนไม่ดี การที่ให้นักเรียนเอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ในเรื่องการไปเรียนพิเศษ รวมถึงการเลือกเรียนตามที่บิดา มารดาต้องการ ซึ่ง พาสนา ฝโลศิลป์ (2534: บทคัดย่อ อ้างอิงจาก อรพรรณ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.2547: 71) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียน จากการศึกษา การสำรวจปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นประสบปัญหามากที่สุด คือปัญหาด้านการเรียน ซึ่งกล่าวได้ว่า ปัญหาด้านการเรียนถือเป็นปัญหาหลักปัญหาหนึ่งที่วัยรุ่นมักประสบก็ได้

ปัญหาด้านการเงิน นักเรียนมีความขัดแย้งกับบิดา มารดา ในเรื่องการซื้อของราคาแพง การให้เงินในการใช้จ่าย การให้นักเรียนใช้เงินอย่างประหยัด การที่ต้องชี้แจงเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินต่อพ่อแม่ให้ในแต่ละวัน และเรื่องที่นักเรียนอยากได้ของมีเยื่อ อยู่ในระดับน้อย อันเป็นการบอกได้ว่า การใช้เงินของวัยรุ่นนั้นเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นอยู่ในชีวิตประจำวันทุกวัน ดังนั้นการเกิดปัญหาในด้านการเงินนั้นจึงเป็นปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบอยู่เสมอ อันเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวกับผู้ปกครองต่อไปได้

ปัญหาด้านการเที่ยวกลางคืน นักเรียนมีความขัดแย้งในเรื่อง การไปเที่ยวกลางคืนแล้วกลับบ้านดึก การที่พ่อแม่ไม่ชอบให้นักเรียนไปเที่ยวกลางคืน เรื่องที่พ่อแม่จะต้องตามไปด้วยเวลาที่นักเรียนไปเที่ยวกลางคืน การที่นักเรียนต้องขออนุญาตเวลาที่ไปเที่ยวกลางคืน รวมถึงการไปเที่ยวกลางคืนแล้วต้องดื่มของมึนเมา อยู่ในระดับน้อย

ปัญหาด้านการแต่งกาย นักเรียนมีความขัดแย้งในเรื่อง การแต่งตัวตามแฟชั่น แต่งตัวไม่เรียบร้อย การแต่งตัวรัดรูปโชว์รูปร่าง อยู่ในระดับน้อย

ปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง นักเรียนมีความขัดแย้งในเรื่องการดูทีวีของนักเรียน การที่นักเรียนใช้เวลาว่างตามความต้องการของตนเอง เช่น นอนเล่น มีความขัดแย้งในระดับน้อย

นอกจากนี้ เมื่อกล่าวถึงปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวระหว่างบิดา มารดา และนักเรียนชายและนักเรียนหญิงโดยรวมแล้ว พบว่า ในด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ด้านการเรียน ด้านการเงิน ด้านการเที่ยวกลางคืน ด้านการแต่งกาย ด้านการใช้เวลาว่าง พบว่า มีความขัดแย้งกับ บิดา มารดา อยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเปรียบเทียบตามเพศชายและหญิงพบว่า ปัญหาความขัดแย้งในด้านการคบเพื่อนและเพื่อนต่างเพศ ด้านการเรียนและด้านการแต่งกาย มีระดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลดังกล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกันประสบปัญหาในด้านต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกัน

เมื่อได้ทราบถึงธรรมชาติของวัยรุ่นและปัญหาต่างๆ ที่วัยรุ่นมักประสบแล้ว อาจจะกล่าวได้ว่าแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นนั้นไม่อาจทำได้โดยง่าย โดยเฉพาะกับเด็กวัยรุ่นตอนต้น ที่ยังคงคุ้นเคยกับการมีพ่อแม่และครูคอยช่วยแก้ปัญหาให้ เป็นผลให้เด็กวัยรุ่นหลายคนรู้สึกได้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาได้ตามลำพัง เด็กวัยรุ่นหลายคนอาจจะขอความช่วยเหลือจากพ่อแม่ แต่ก็เกิดความลังเลใจที่จะทำเช่นนั้น เพราะเกิดความรู้สึกว่าพ่อแม่อาจจะไม่เข้าใจปัญหาของตน ก็อาจจะหันหน้าเข้าหาครู พี่ชาย พี่สาว ญาติผู้ใหญ่ เพื่อนๆ ของคนในครอบครัว (ประณต คำฉิม, 2549: 22- 23) การเตรียมบุคคลากรที่พร้อมสำหรับการให้คำแนะนำพร้อมที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นจึงอาจจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้วัยรุ่นรู้ว่ามีปัญหาจะสามารถปรึกษากับใครได้ อันจะนำมาซึ่งการแก้ปัญหาอย่างทันที่

บทบาทของผู้สูงอายุกับการช่วยแก้ปัญหาให้กับวัยรุ่น

ในสังคมปัจจุบันนี้เห็นได้ชัดเจนว่า พ่อแม่มักจะเป็นผู้ที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว ผู้ที่น่าจะมีความใกล้ชิดกับวัยรุ่นได้มากกว่านั้นก็น่าจะเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีหน้าที่ในการออกไปทำกิจกรรมใดๆ นอกบ้านและเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาอย่างยาวนาน รวมทั้งยังมีเวลามากพอที่จะเป็นผู้แทนในการรับฟังและให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นได้ ซึ่งบุคคลกลุ่มนั้นก็คือผู้สูงอายุ อาจจะเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งพร้อมที่จะให้คำปรึกษาแก่บุตรหลานอยู่เสมอ

เพ็ญแข ประจันปัจจุบัน (2545: 55 อ้างอิงจาก สุมณ อมรวิวัฒน์. 2441: 54) กล่าวว่า ครอบครัวไทยและบทบาทของผู้สูงอายุว่า การที่ครอบครัวมีผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวจะทำให้เกิดความอบอุ่นมั่นคงและมีความสุขด้วยกัน อันจะยังให้สังคมโดยรวมสงบสุข ซึ่งครอบครัวไทยมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นวิถีดำเนินชีวิตต่อไปและสั่งสอนอบรมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นแบบอย่างให้เด็กเลียนแบบจนเป็นปฏินิสัยโดย ปู่ ย่า ตา ยาย และพ่อแม่จะช่วยอบรมสั่งสอนเด็กให้เกิดการพัฒนาทาง ด้านคุณธรรมและวัฒนธรรม แสดงให้เห็นความสำคัญของการมี ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้สูงอายุในครอบครัว สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุยังคงมีบทบาทสำคัญในครอบครัวและสังคมไทย สามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดอบรมคุณธรรม วัฒนธรรมและสิ่งดีงามแก่เด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดีและเป็นบทบาทที่สมควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช (2549: 48) ให้ความเห็นว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์พื้นฐานที่ถือได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ครอบครัวของคนตะวันตกโดยเฉพาะครอบครัวไทย จะให้คุณค่าแก่ผู้สูงอายุดีกว่าครอบครัวของคนตะวันตก ครอบครัวคนไทยเป็นครอบครัวขยาย (Extended Family) กล่าวคือ พ่อแม่ลูกอยู่ด้วยกัน เมื่อลูกมีครอบครัวก็ขยายบ้านให้ใหญ่ขึ้น พ่อแม่ก็ช่วยเหลือลูกหลานต่อไปอีก ซึ่งการมีสัมพันธภาพอย่างใกล้ชิดกับลูกหลาน ซึ่งหลานๆ ของผู้สูงอายุอาจจะมอบความไว้วางใจให้ท่าน โดยการ ปรับทุกข์เรื่องส่วนตัวกับผู้สูงอายุมากกว่าพ่อแม่ของเขา ที่บางครั้งอาจจะไม่มีเวลารับฟังและให้คำปรึกษาแก่พวกเขาได้ ผู้สูงอายุอาจจะช่วยแก้ปัญหาให้เขาได้จากประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้ชีวิตของผู้สูงอายุมีความหมายมากยิ่งขึ้น

ความผูกพันระหว่างปู่ย่าตายายและหลานในด้านของความพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาเป็นที่พึ่งให้กับหลาน ได้ถูกกล่าวถึงในหนังสือเรื่อง ให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงหลาน (2549: 148 - 150) ไว้ว่า ปู่ย่าตายายมักดีใจถ้ามีหลานมาเยี่ยม ปู่ย่าตายายจะมีความสุขเมื่อหลานประสบความสำเร็จ ปู่ย่าตายายจะปลอบใจเมื่อหลานบอกว่า “ถูกแม่ดุ พ่อว่า” ปู่ย่าตายายจะสานสัมพันธ์ข้อขัดแย้งของหลานกับพ่อแม่ของหลาน เด็กๆ จะรู้ว่าปู่ย่าตายายคือคนที่เด็กจะพึ่งได้ และท่านคือคนที่จะบอกอะไรต่อมิอะไรที่เด็กต้องการบอกพ่อแม่แต่บอกไม่ได้ และท่านก็พร้อมเสมอที่จะช่วยหลานเพราะท่านต้องการให้ลูกหลานของท่านมีชีวิตที่มีคุณภาพ

จากข้อความที่กล่าวมาแล้วนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุก็มีบทบาทที่สำคัญในครอบครัวในแง่ของการช่วยเหลือและเป็นที่พึ่งให้แก่บุตรหลาน ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้สูงอายุกับการให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นโดยตรง แต่เนื่องจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 2 วัยนี้โดยตรงยังมีไม่มากนัก ผู้วิจัยเองจึงได้เลือกงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในแง่ของความสัมพันธ์และบทบาทของ

ผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมที่เกี่ยวข้องกับวัยหนุ่มสาว ในด้านการเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างวัยมาเป็นเอกสารประกอบงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในสังคมไทยก็มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาต่างๆ ให้แก่วัยรุ่นได้ โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ศิริวรรณ ศิริบุญและมาลินี วงษ์สิทธิ์ (2535: 48-51) ทำการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและลักษณะของปัญหาที่ผู้สูงอายุให้คำปรึกษาแก่หนุ่มสาวหรือ บุตรหลาน พบว่าปัญหาที่คนหนุ่มสาวมาขอคำปรึกษาหรือมากที่สุดคือ ปัญหาเรื่องการทำงาน การเงินและการหาเลี้ยงชีพ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาคือปัญหาด้านชีวิตคู่ คิดเป็นร้อยละ 6 ผลการศึกษาข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าคนหนุ่มสาวยังเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งคำแนะนำของผู้สูงอายุยังเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ สำหรับปัญหาด้านชีวิตคู่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่รองลงมาที่คนหนุ่มสาวมาขอคำปรึกษาหรือจากผู้สูงอายุนั้นแสดงให้เห็นว่าคนหนุ่มสาวยอมรับว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตคู่และการครองเรือนมากกว่า จากผลการศึกษาที่กล่าวมาแล้วนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุยังมีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นที่ปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาชีวิตให้แก่คนหนุ่มสาว ทั้งบทบาทของผู้ให้คำแนะนำและอาจจะรวมไปถึงการเป็นผู้ที่มีความประนีประนอมไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับชีวิตคู่ได้อีกด้วย ซึ่งบทบาทสำคัญน่าจะอยู่ที่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว คนหนุ่มสาวยังมีความเห็นว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีที่จะให้การอบรม คนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้คนหนุ่มสาวยังมองว่าผู้สูงอายุเป็นเสมือน “คลังปัญญา” ที่จะช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและสามารถถ่ายทอดอาชีพที่ตนถนัดให้แก่คนหนุ่มสาวได้เช่นกัน

จากการศึกษา ข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้สูงอายุและคนหนุ่มสาวในกรุงเทพมหานครต่อบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ ของ ศิริวรรณ ศิริบุญและมาลินี วงษ์สิทธิ์ (2535: 44) ที่ได้ทำการศึกษากับคนหนุ่มสาวอันหมายถึงประชากรอายุ 15- 44 ปี พบว่า แม้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่รู้สึกว่าเป็นผู้ที่ไม่อาจทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ แต่ในทางตรงกันข้ามคนหนุ่มสาวส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 79 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 499 ราย กลับมีความเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ โดยร้อยละ 20 มีความเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้ด้วยการอบรมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กรุ่นหลัง และอีกประมาณร้อยละ 6 ของ คนหนุ่มสาวมีความเห็นว่า ผู้สูงอายุสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้แก่สมาชิกในสังคม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ จากหัวข้อการศึกษาบทบาทของผู้สูงอายุ (ศิริวรรณ ศิริบุญและมาลินี วงษ์สิทธิ์, 2535: 60) แสดงให้เห็นว่า คนหนุ่มสาวมีแนวโน้มที่จะยอมรับบทบาทของผู้สูงอายุในฐานะการเป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และ

ประสบการณ์ให้แก่สมาชิกของสังคม แต่สำหรับ ตัวผู้สูงอายุ ผลของการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังขาดความมั่นใจว่าตนเองหรือผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันจะทำประโยชน์ให้สังคมได้ โดยมีข้อน่าสังเกตว่า ปัญหาที่คนหนุ่มสาวส่วนใหญ่มาขอคำปรึกษาจากผู้สูงอายุคือ ปัญหาเรื่องการทำงาน การเงินและการหาเลี้ยงชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สูงอายุยังคงมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจต่อคนหนุ่มสาวอยู่ เพราะนอกจากจะเป็นผู้ให้ คำปรึกษาหารือในเรื่องการเลี้ยงชีพและถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานให้แก่คนหนุ่มสาวแล้ว ในบางกรณีผู้สูงอายุยังอาจจะมีส่วนให้ความช่วยเหลือคนหนุ่มสาวทางการเงินอีกด้วย

สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์และคณะ (2536: 22) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัยของบุคคล 3 วัย ในประเทศไทยในครอบครัวของพนักงานข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ ผลการศึกษาพบว่า ในความสัมพันธ์ระหว่างวัย ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมทั้งบิดาและมารดา พบว่าประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ตอบประเมินว่าตนเองกับบิดามารดามีความเข้าใจกันอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าจะมีความแตกต่างอยู่บ้างในเรื่องของความคิดเห็นหรือค่านิยมเกี่ยวกับชีวิต ในเรื่องของช่องว่างระหว่างวัยในระดับครอบครัว (2536: 26) พบว่าร้อยละ 34 ของผู้ตอบ รู้สึกว่าไม่มีช่องว่างเลยกับบิดามารดาของตน และร้อยละ 39.9 ของผู้ตอบรู้สึกว่าไม่มีช่องว่างระหว่างบิดามารดาของผู้ตอบกับบุตรของผู้ตอบ แต่ในระดับสังคม(2536: 27) พบว่า ร้อยละ 34.5 ของผู้ตอบรู้สึกว่ามีความเหมาะสมระหว่างวัยรุ่นกับวัยกลางคน และ ร้อยละ 45.5 รู้สึกว่ามีความเหมาะสมระหว่างวัยรุ่นกับผู้สูงอายุ

สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์และคณะ (2538: 57) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของประชากรต่างวัยในครอบครัวภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหัวข้อความสัมพันธ์ของประชากรต่างวัยในครอบครัว ในด้านช่องว่างระหว่างวัยของวัยรุ่นกับวัยสูงอายุในครอบครัวและสังคมพบว่า ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ตอบทั้งในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือรู้สึกว่ามีความเหมาะสมระหว่างวัยรุ่นกับวัยสูงอายุ แต่ในส่วนของบุคคลที่ผู้ตอบไปขอคำปรึกษาสำหรับกรณีที่ว่า “เมื่อมีปัญหาสำคัญของครอบครัวท่านปรึกษาหารือกับใคร” พบว่า ร้อยละ 30.6 ของผู้ตอบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกที่จะไปปรึกษาหารือกับญาติผู้ใหญ่ อันเป็นการบอกได้ว่าผู้สูงอายุนั้นมีบทบาทที่สำคัญในด้านของการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ อันอาจจะกล่าวได้ว่า ในส่วนของวัยรุ่นเองนั้น หากวัยรุ่นได้เห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุในด้านการเป็นที่ปรึกษาเช่นเดียวกับผู้ตอบคำถามในงานวิจัยนี้ ก็อาจจะทำให้เมื่อเกิดปัญหายาวรุ่นก็จะเลือกผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษา อันจะส่งผลให้ช่องว่างระหว่างวัยของวัยรุ่นและวัยสูงอายุลดลงก็เป็นได้

เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2545: 65-66 อ้างอิงจาก เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก 2538: มปป) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนสตรี อายุระหว่าง 13-16 ปีซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, และ 4 เพื่อศึกษาถึงการเห็นความสำคัญของบุคคลที่เป็นปู่ ย่า ตา ยาย

และข้อมูลที่ว่าปู่ ย่า ตา ยาย น่าจะมีบทบาทอย่างไรกับครอบครัว ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,172 คน ด้านข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้สูงอายุในครอบครัวและในชุมชน ความคิดเห็นข้อที่มีทัศนคติที่อยู่ในระดับสูงคือ 1. ข้อที่กล่าวว่าการมีปู่ ย่า ตา ยายทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ 2. ข้อที่กล่าวว่างู่ ย่า ตา ยายมีความเมตตากรุณา และ 3. ข้อที่กล่าวว่างู่ ย่า ตา ยายแม้ว่าจะจู้จี้ไปบ้างแต่ก็แสดงความรักใคร่เป็นห่วงตน และข้อที่กล่าวว่างู่ ย่า ตา ยายคอยดักเตือนให้ทุกคนในบ้านมีความรักใคร่ปรองดองกันอยู่เสมอ ในส่วนของคำถามปลายเปิดในเรื่องของบทบาทของผู้สูงอายุที่ควรทำในครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดให้ความเห็นว่า ปู่ ย่า ตา ยาย ควรเป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ดักเตือนลูกหลานให้เป็นคนดี ให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวและให้ความรักความเอาใจใส่แก่ลูกหลานทุกคน นอกจากนี้ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2545: 67) ยังได้สรุปไว้ว่า ถึงแม้รูปแบบของครอบครัวไทยในปัจจุบันจะเปลี่ยนไป แต่การเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุในครอบครัวยังคงมีอยู่ การให้ความรัก การยกย่องและการเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุยังคงมีอยู่ในความคิดของเยาวชนในครอบครัวไทย

จากข้อมูลดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุเองนั้นยังมีบทบาทสำคัญในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการเป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษา ซึ่งในขณะเดียวกันครอบครัวนั้นก็ถือว่ามีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากครอบครัวให้การดูแลและเห็นคุณค่าต่อผู้สูงอายุก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ สถานภาพและบทบาททางสังคมได้เป็นอย่างดี สังคมที่มองเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุย่อมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพจิต การรักษาวินัยธรรมและค่านิยมของชาติต่อผู้สูงอายุ ซึ่งสังคมควรจะให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือได้ว่าผู้สูงอายุถือเป็นผู้ที่ได้ผ่านการทำประโยชน์มาอย่างมากมายแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวในสังคมไทย ซึ่งผู้สูงอายุมีบทบาทในการให้คำปรึกษาและช่วยดูแลลูกหลาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับลูกหลานจึงอยู่ในเกณฑ์ดี ความสัมพันธ์ของครอบครัวและลูกๆ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้สูงอายุ (นิศา ชูโต. 2525: 10) ซึ่งความรู้สึกถึงการให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุนี้มิได้เกิดขึ้นใน ประเทศไทยเท่านั้น ยังมีข้อมูลของประเพณีชาวอเมริกันพื้นเมืองที่ว่า ชาวอเมริกันพื้นเมืองจะยกย่องผู้สูงอายุ เพราะถือว่าหัวหน้าเผ่าพันธุ์ต้องมีประสบการณ์และความรู้มากมายก่อนที่จะได้มาเป็นหัวหน้า (จินตนา เหลืองศิริเธียร. 2550: 60 อ้างอิงจาก Valfre, M.M..2001: 188) อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมไทยหรือต่างชาติอีกซีกโลกหนึ่ง ผู้สูงอายุก็อยู่ในฐานะของผู้ที่เป็นบุคคลที่น่ายกย่องน่านับถือในฐานะของผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้เช่นกัน

การที่ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในช่วงเวลาสูงอายุของตน อันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทยเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพและไม่รู้สึกว่าเป็นผู้ที่ไร้ความสามารถหรือเป็นภาระของบุคคลรุ่นหลัง

ต่อไป ซึ่งบุคคลในครอบครัวนั้นสามารถให้ความสำคัญและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัวได้ในหลายๆ ด้าน เช่นในด้านของการขอคำปรึกษา การให้โอกาสผู้สูงอายุได้ดูแลบุตรหลานอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลหลายวัยในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ตัวของผู้สูงอายุเองมีความสุขกับสถานะภาพความสูงอายุของตนอีกด้วย

จากข้อมูลทีกล่าวนมาแล้วนี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า วัยรุ่นหรือวัยหนุ่มสาวเองก็ยอมรับว่าผู้สูงอายุอยู่ในบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาและผู้สูงอายุเองก็เป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษา ซึ่งประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นนำไปปรึกษานั้นน่าจะแตกต่างกันออกไปตามเพศ ระดับ ชั้นการศึกษาและการมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครอบครัว ซึ่งการนำคำปรึกษาเหล่านั้นไปปฏิบัติและผลจากการนำคำแนะนำไปเพื่อใช้แก้ปัญหาว่าสามารถแก้ปัญหาในแต่ละประเด็นปัญหาได้มากน้อยเพียงใดก็น่าจะแตกต่างกันออกไปเช่นกัน ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะชี้ให้เห็นถึงปริมาณของปัญหาด้านต่างๆ ที่วัยรุ่นมักประสบ และผู้สูงอายุเองก็น่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในส่วนของความเป็นผู้ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น แต่ก็ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุต่อไป

การให้คำปรึกษานี้ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมหลักของผู้สูงอายุที่ผู้วิจัยและบุคคลทั่วไปเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถให้ความช่วยเหลือหรือทำประโยชน์เพื่อครอบครัวและสังคมได้และเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าให้ความช่วยเหลือได้จริง เพราะฉะนั้นการศึกษา “ประเด็นปัญหาของวัยรุ่นที่รับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ” ครั้งนี้ ก็จะเป็นข้อมูลให้แก่วัยรุ่นและบุคคลทั่วไปได้ทราบว่าหากมีปัญหามาถึงที่เกี่ยวกับข้อมูลในงานวิจัยนี้ แล้ววัยรุ่นไม่ทราบว่าจะหันหน้าเข้าปรึกษาใครก็สามารถที่จะเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุได้ ซึ่งหากวัยรุ่นเกิดความมั่นใจในการเข้ารับ คำปรึกษาจากผู้สูงอายุและผู้สูงอายุเองก็มีข้อมูลที่จะทำให้ตนเองรู้ว่าปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น ผู้สูงอายุก็จะสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถช่วย

แก้ปัญหาให้แก่วัยรุ่นได้ ซึ่งจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับระหว่างผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัวอันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในช่วงเวลาสูงอายุของตน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเมื่อผู้สูงอายุสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัยรุ่นเห็นว่าคำปรึกษาสามารถลดความคับข้องใจ ความวิตกกังวลซึ่งคำแนะนำสามารถแก้ปัญหาชีวิตได้จริง ก็จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับบุตรหลานให้เกิดความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น บุตรหลานก็จะมองเห็นความสำคัญและให้คุณค่าแก่ผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุก็จะเป็นผู้ที่เปี่ยมคุณค่าต่อบุตรหลาน ในสถานะของผู้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกพอใจและภาคภูมิใจในความสูงอายุของตน เห็นคุณค่าของตนเอง สภาวะของความเครียด ความซึมเศร้า หรือความไม่พึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุก็จะน้อยลง อันจะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการ

ใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลที่ดีในลักษณะของความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวและการร่วมมือกันของครอบครัวที่จะแก้ปัญหาให้กับลูกหลาน “วัยหัวเลี้ยวหัวต่อ” ของชีวิตเพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขต่อไป

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ตัวแปรต้น

ลักษณะชีวิตสังคม

- เพศ
- ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา
- การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

ตัวแปรตาม

ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ

- ปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ
- ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ
- ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ
- ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ

สมมติฐานของการวิจัย

1. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณปัญหาที่ประสบแตกต่างกัน
2. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณการปรึกษาปัญหาผู้สูงอายุแตกต่างกัน
3. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน
4. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุในครอบครัวไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้าน ซึ่งหากผู้สูงอายุไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนวัยรุ่นจะต้องมีผู้สูงอายุในครอบครัวอาศัยโดยจะอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้านก็ได้ ซึ่งหากผู้สูงอายุไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 756 คน

โดยผู้วิจัยจะเรียกกลุ่มตัวอย่างว่า “นักเรียนวัยรุ่น” แทนคำว่าวัยรุ่นหรือนักเรียนในการอธิบายวิเคราะห์ผลและอภิปรายต่อไป

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจะได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทำการศึกษาข้อมูลของนักเรียนวัยรุ่นที่จะเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างก่อน โดยการขออนุญาตทางโรงเรียนเพื่อเข้าไปพูดคุยกับครูแนะแนวของโรงเรียนเพื่อวางแผนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้เลือกไว้ เพื่อดำเนินการเลือกห้องเรียนเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยยื่นหนังสือกับโรงเรียนและรอการตอบรับอนุญาตให้เข้าไปเก็บข้อมูลในการทำ วิจัย โดยผู้วิจัยเลือกที่จะขอความร่วมมือจากคาบวิชาแนะแนวของโรงเรียน เนื่องจากหัวข้อที่ทำวิจัย เป็นหัวข้อปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งคาบเรียนวิชาแนะแนวน่าจะเป็นวิชาเรียนหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง ในการให้คำแนะนำในเรื่องนี้ และจะไม่กระทบต่อวิชาเรียนอื่นๆ ของนักเรียน

3. ผู้วิจัยเข้าไปพูดคุยกับอาจารย์แนะแนวของโรงเรียนเพื่อให้ทราบจุดประสงค์และแจกแจงเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่ ปู่ หรือ ย่า หรือ ตา หรือ ยาย อย่างน้อยท่านใดท่านหนึ่งอยู่ในครอบครัว คือยังมีชีวิตอยู่และได้มีการติดต่อสื่อสารหรือมีกิจกรรม ใดๆ ก็ตามร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยผู้วิจัยจะเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ตั้งไว้มาเป็นกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด

เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริงเพราะกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง จึงใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามาเน่ จำนวน ประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น .05 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540; อ้างอิงจาก Yamane.1967) เป็นข้อมูล สำหรับกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำนวนที่ยามาเน่อ้างอิงถึงนั้นคือ จากจำนวนประชากร 4,000 คน จะต้องมิตัวอย่างอย่างน้อย 400 คน ซึ่งจากจำนวนนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า ประจำปีการศึกษา 2553 ทั้งหมด 3,956 คนนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทั้งหมดประมาณ 1,200 คนได้ตอบแบบสอบถาม แต่ผู้วิจัยเลือกเฉพาะตัวอย่างที่อยู่ในเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ทำให้ได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 756 คน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นจำนวนที่มากกว่าจำนวนตัวอย่างที่อ้างอิงจากตาราง ของยามาเน่ แต่ด้วยจำนวนที่มากกว่านี้น่าจะเป็นผลดีกับงานวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บตัวอย่างที่เข้าข่ายเป็น กลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยทั้งหมด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน วัยรุ่น และแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่น และ เรื่องแบบสอบถามความคิดเห็นความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่น ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ (ใช้เพื่อคัดเลือกตัวอย่างที่เข้าข่ายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้) และการมี ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครอบครัว ข้อคำถามเป็นคำถามแบบตัวเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่น โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกประเด็นปัญหาและข้อคำถามมาใช้ จากแบบวัดการรับรู้ปัญหาของวัยรุ่น ของ รอส แอล มูนนี่ และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน ชื่อ มูนนี่ พร็อบเบลิ้ม เช็ค ลิสต์ (The Mooney Problem Check Lists. 1950) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 หัวข้อดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 แบบสอบถามประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นมักจะประสบเพื่อวัดปริมาณปัญหาของวัยรุ่น แบ่งออกเป็นด้านการเรียน ด้านการเงิน ด้านสังคมและด้านครอบครัว ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

มาก	หมายถึง รู้สึกว่ามีปัญหามากหรือบ่อยๆ
ค่อนข้างมาก	หมายถึง รู้สึกว่ามีปัญหาเป็นประจำ
ค่อนข้างน้อย	หมายถึง รู้สึกว่ามีปัญหาค่อนข้างน้อยหรือนานๆ ครั้ง
น้อย	หมายถึง รู้สึกว่ามีปัญหาน้อยหรือแทบจะไม่มีปัญหาเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

มาก	เท่ากับ 4
ค่อนข้างมาก	เท่ากับ 3
ค่อนข้างน้อย	เท่ากับ 2
น้อย	เท่ากับ 1

คะแนนที่ได้จะนำมาใช้ตีความหมายโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนที่ 3.26- 4	หมายความว่า มีปริมาณปัญหาอยู่ในระดับมาก
คะแนนที่ 2.51- 3.25	หมายความว่า มีปริมาณปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
คะแนนที่ 1.76- 2.50	หมายความว่า มีปริมาณปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
คะแนนที่ 1- 1.75	หมายความว่า มีปริมาณปัญหาอยู่ในระดับน้อย

หัวข้อที่ 2 แบบสอบถามทั่วไปในการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

เคยบ่อยๆ	หมายถึง เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง
นานๆ ครั้ง	หมายถึง เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นบ้างเป็นบางครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง ไม่เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 เนื่องจากแบบสอบถามหัวข้อนี้เป็นการวัดระดับแบบมาตราส่วน เพื่อให้เห็นภาพของการอธิบายเป็นลำดับขั้นที่เข้าใจง่ายมากขึ้น ผู้วิจัยจะปรับค่าที่ใช้ในการวัดระดับของการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุจากแบบสอบถาม เมื่อใส่ข้อมูลในตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า ดังนี้

เคยบ่อยๆ	เป็น มาก
นานๆ ครั้ง	เป็น ปานกลาง
ไม่เคยเลย	เป็น น้อย

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

มาก	เท่ากับ 3
ปานกลาง	เท่ากับ 2
น้อย	เท่ากับ 1

คะแนนที่ได้จะนำมาใช้ตีความหมายโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนที่ 2.34- 3	หมายความว่า มีปริมาณการปรึกษาผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก
คะแนนที่ 2.51- 3.25	หมายความว่า มีปริมาณการปรึกษาผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนที่ 1.76- 2.50	หมายความว่า มีปริมาณการปรึกษาผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย

หัวข้อที่ 3 แบบสอบถามทั่วไปในการนำคำปรึกษาที่ได้รับจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติตามบ่อยๆ หมายถึง เมื่อได้เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว นำคำแนะนำเหล่านั้นไปปฏิบัติตามบ่อยๆ

ปฏิบัติตามน้อย หมายถึง เมื่อได้เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว นำคำแนะนำเหล่านั้นไปปฏิบัติตามบ้างเป็นบางครั้ง

ไม่ปฏิบัติตามเลย หมายถึง หมายถึง เมื่อได้เคยพูดคุยหรือเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่นำคำแนะนำเหล่านั้นไปปฏิบัติตาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 เนื่องจากแบบสอบถามหัวข้อนี้เป็นการวัดระดับแบบมาตราส่วน เพื่อให้เห็นภาพของการอธิบายเป็นลำดับขั้นที่เข้าใจง่ายมากขึ้น ผู้วิจัยจะปรับค่าที่ใช้ในการวัดระดับของการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุจากแบบสอบถาม เมื่อใส่ข้อมูลในตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า ดังนี้

ปฏิบัติตามบ่อยๆ เป็น มาก
 ปฏิบัติตามน้อย เป็น ปานกลาง
 ไม่ปฏิบัติตามเลย เป็น น้อย

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

มาก เท่ากับ 3
 ปานกลาง เท่ากับ 2
 น้อย เท่ากับ 1

คะแนนที่ได้จะนำมาใช้ตีความหมายโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนที่ 2.34- 3 หมายความว่า มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุอยู่
 ในระดับมาก
 คะแนนที่ 2.51- 3.25 หมายความว่า มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุอยู่
 ในระดับปานกลาง
 คะแนนที่ 1.76- 2.50 หมายความว่า มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุอยู่
 ในระดับน้อย

หัวข้อที่ 4 แบบสอบถามผลของการนำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ชนิดมาตราส่วน
 ประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อยและน้อย ซึ่ง
 พิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

มาก หมายถึง เมื่อนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามแล้วสามารถแก้ปัญหาได้ทุกครั้ง
 ค่อนข้างมาก หมายถึง เมื่อนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามแล้วสามารถแก้ปัญหาได้เกือบ
 ทุกครั้ง
 ค่อนข้างน้อย หมายถึง เมื่อนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามแล้วสามารถแก้ปัญหได้นานๆ ครั้ง
 น้อย หมายถึง เมื่อนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามแล้วสามารถแก้ปัญหได้น้อย

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

มาก เท่ากับ 4
 ค่อนข้างมาก เท่ากับ 3
 ค่อนข้างน้อย เท่ากับ 2
 น้อย เท่ากับ 1

คะแนนที่ได้จะนำมาใช้ตีความหมายโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- คะแนนที่ 3.26- 4 หมายความว่า มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในในระดับมาก
- คะแนนที่ 2.51- 3.25 หมายความว่า มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในในระดับค่อนข้างมาก
- คะแนนที่ 1.76- 2.50 หมายความว่า มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- คะแนนที่ 1- 1.75 หมายความว่า ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ
 ข้อคำถามเป็นคำถามแบบตัวเลือกตอบ เพื่อเป็นการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นว่าคิดว่า
 ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้หรือไม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเพิ่มเติมขึ้นมาจาก
 วัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงเชิงรายละเอียดด้านความคิดเห็น
 ของนักเรียนวัยรุ่นต่อผู้สูงอายุ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของวัยรุ่น ปัญหาของวัยรุ่น บทบาทของผู้สูงอายุในครอบครัว โดยเน้นที่การศึกษาถึงการแบ่งช่วงระยะของวัยรุ่น ปัญหาของวัยรุ่นและปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ
2. สร้างโครงสร้างของแบบสอบถาม กระทำโดยผู้วิจัยได้เลือกใช้จากข้อคำถาม จากแบบวัดการรับรู้ปัญหาของวัยรุ่น ของ รอส แอล มูนนี่ และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน ชื่อ มูนนี่ พร็อบเบล็ม เช็ค ลิสต์ (The Mooney Problem Check Lists. 1950) ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ
3. คัดเลือกข้อคำถามที่เป็นประเด็นปัญหา ปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนให้เป็นคำถามที่เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้นและตรงกับยุคสมัยและวัฒนธรรม เพื่อสร้างเครื่องมือเพื่อวัดระดับของปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ และนำมาสร้างเครื่องมือในส่วนของ การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุเพื่อวัดการเข้ารับปรึกษาปัญหาชีวิตจากผู้สูงอายุต่อไป
4. นำแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่น ให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ประณต คำจิณ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาวัยรุ่น ผู้เขียนตำราจิตวิทยาวัยรุ่น ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์

ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษางานวิจัยจากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของ ปัญหา ความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

5. นำแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่นไปทดลองใช้ (Try – out) กับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อวัดความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ด้านต่างๆ ของปัญหา	จำนวน ข้อ	ระดับของ ปัญหา	ระดับการ ปรึกษา จาก ผู้สูงอายุ	ระดับการ นำ คำแนะนำ คำแนะนำ จาก ผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติ	ระดับของ ความสำเร็จ จากการปฏิบัติ ตามคำแนะนำ จากผู้สูงอายุ
1. ปัญหาด้านสุขภาพและ พัฒนาการทางด้านร่างกาย	6	0.71	0.7	0.76	0.84
2. ปัญหาด้านการเรียนและ โรงเรียน	6	0.73	0.86	0.89	0.86
3. ปัญหาด้านครอบครัว	6	0.76	0.84	0.88	0.85
4. ปัญหาด้านการเงิน	6	0.69	0.85	0.71	0.87
5. ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่าง เพศ	6	0.74	0.86	0.96	0.83
6. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับ เพื่อนและบุคคลทั่วไปในสังคม	6	0.75	0.93	0.98	0.96
7. ปัญหาด้านอารมณ์และความ กังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	6	0.70	0.82	0.89	0.91
รวม	42	0.88	0.95	0.99	0.92

6. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการทำวิจัยต่อไป

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของวัยรุ่น และแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน โดยเนื้อหาของแบบสอบถามเป็นไปตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของวัยรุ่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยแบ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับปู่ ย่า ตา ยาย หมายถึง นักเรียนได้พบหน้า หรือพูดคุย หรือพูดคุยทางโทรศัพท์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย

☐ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

☐ น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

โดย ปู่ ย่า ตา ยาย ของนักเรียน

☐ อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียน

☐ อาศัยอยู่คนคนละบ้านกับนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามซ้ำๆ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความเป็นจริง

ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้เป็นปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ แล้วตอบคำถามใน 4 หัวข้อ (4 ช่อง) ดังนี้

ช่อง (1) ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนประสบปัญหาดังกล่าว มากน้อยเพียงใด

ช่อง (2) ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนเคยปรึกษาปัญหานั้นกับผู้สูงอายุหรือไม่ (ถ้าตอบไม่เคยให้ยุติการตอบคำถามข้อนี้ แล้วตอบคำถามข้อถัดไป)

ช่อง (3) ในกรณีที่ตอบ เคยบ่อยๆ หรือนานๆ ครั้ง ในช่อง (2) ให้พิจารณาต่อไปว่า นักเรียนเคยนำคำแนะนำไปปฏิบัติหรือไม่ (ถ้าตอบไม่ปฏิบัติ ให้ยุติการตอบคำถามข้อนี้ แล้วตอบคำถามข้อถัดไป)

ช่อง 4 ในกรณีที่ตอบ ปฏิบัติในช่อง (3) ให้นักเรียนพิจารณาว่าผลจากการปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นช่วยแก้ปัญหาได้มากน้อยเพียงใด

ตัวอย่างแบบสอบถามประเด็นปัญหาด้านต่างๆ และการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่น (ต่อ)

	เหตุการณ์	(1) ระดับของปัญหา				(2) เคยปรึกษาปัญหานี้กับ ผู้สูงอายุหรือไม่			(3) นำคำแนะนำนั้นไป ปฏิบัติหรือไม่			(4) คำแนะนำช่วย แก้ปัญหาได้มากน้อย เพียงใด			
		มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	เคย	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	ปฏิบัติตามบ่อย	ปฏิบัติตามน้อย	ไม่ปฏิบัติตามเลย	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
	ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลทั่วไปรอบตัวในสังคม														
0	อยากให้คนอื่นชอบนักเรียนมากกว่านี้														
	ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง														
0	นักเรียนกลัวว่าตัวเองจะทำอะไรผิดพลาด														

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ

หลังจากตอบแบบสอบถามนี้แล้วนักเรียนคิดว่า ปู่ ย่า ตา ยาย สามารถให้คำปรึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาได้หรือไม่

☐ ได้

ถ้าได้ นักเรียนคิดว่าปู่ ย่า ตา ยาย สามารถให้คำปรึกษาด้านใดได้ดีที่สุด

- ☐ ด้านสุขภาพและพัฒนากายทางด้านร่างกาย
- ☐ ด้านการเรียนและโรงเรียน
- ☐ ด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว
- ☐ ด้านการเงิน
- ☐ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ
- ☐ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป

☐ ไม่ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนว ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นเรียนวิชาแนะแนว และกำหนดวัน เวลาที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียนด้วยตัวเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้อธิบายวิธีการอ่านและการตอบแบบสอบถามในแต่ละตอนด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นการใช้เวลาเรียนในคาบเรียนวิชาแนะแนว นักเรียนทั้งหมดในชั้นเรียนจึงได้ตอบแบบสอบถาม เมื่อเก็บแบบสอบถามกลับมาแล้ว นำแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับ คำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่นมาตรวจสอบข้อมูล คัดเลือกเฉพาะฉบับที่เข้าข่ายกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกจากข้อมูล ตอนที่ 1 ในข้อ 3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับปู่ ย่า ตา ยาย หมายถึงนักเรียนได้พบหน้า หรือพูดคุย หรือพูดคุยทางโทรศัพท์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย โดยเลือกเฉพาะชุดที่เลือกตอบคำถามว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จากจำนวน 1,203 ชุด เหลือเพียงจำนวน 756 ชุดที่เป็นตัวอย่าง มาตรวจสอบคะแนนและวิเคราะห์ผลตามตัวแปรที่สามารถจัดกระทำได้จากข้อมูลในแบบสอบถามในลำดับต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา
 2. นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามบันทึกลงในแบบฟอร์มลงรหัสที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการคำนวณ
 3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าจำนวน (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ใช้สถิติ t-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05 เพื่อค้นหาค่าความเกี่ยวข้องกันของ 2 ปัจจัย โดยแบ่งออกเป็น

- เพศกับปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบและลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ
- เพศกับการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุและลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุ
- เพศกับการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามและระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามและลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม
- เพศกับปริมาณความสำเร็จของการนำคำแนะนำที่ได้จากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ระดับชั้นเรียนกับปริมาณความสำเร็จของการนำคำแนะนำที่ได้จากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม และลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับปริมาณความสำเร็จของการนำคำแนะนำที่ได้จากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เสนอผลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณค่าร้อยละ
2. ผลการวิเคราะห์ปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นมักประสบ การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ผลการเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นมักประสบ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว โดยใช้การทดสอบ t - test
4. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว โดยใช้การทดสอบ t - test
5. ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว โดยใช้การทดสอบ t - test

6. ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว โดยใช้การทดสอบ t - test

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และ การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และ การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	296	39.2
หญิง	460	60.8
รวม	756	100.0
2. ชั้นปีที่ศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	492	65.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	264	34.9
รวม	756	100.0
3. การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว		
อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียน	404	53.4
อาศัยอยู่คนละบ้านกับนักเรียน	352	46.6
รวม	756	100.0

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายจำนวน 296 คนคิดเป็นร้อยละ 39.2 เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 460 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 โดยส่วนใหญ่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 492 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 และเป็นนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 นอกจากนี้ยังพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุในครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียนจำนวน 404 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และอาศัยอยู่คนละบ้านกับนักเรียนจำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ ในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553

ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ	จำนวน	X	SD	ระดับ
ด้านสุขภาพ	756	2.41	.55	ค่อนข้างน้อย
ด้านการเรียน	756	2.35	.55	ค่อนข้างน้อย
ด้านครอบครัว	756	1.97	.70	ค่อนข้างน้อย
ด้านการเงิน	756	1.97	.72	ค่อนข้างน้อย
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	756	2.24	.61	ค่อนข้างน้อย
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	756	2.63	.48	ค่อนข้างมาก
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	756	2.62	.66	ค่อนข้างมาก
ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมทุกด้าน	756	2.31	.41	ค่อนข้างน้อย

จากตาราง 2 แสดงว่า ระดับปัญหาโดยรวมที่วัยรุ่นมักประสบของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับ ค่อนข้างน้อย และเมื่อพิจารณาระดับปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ
ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553

การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านสุขภาพ	756	1.91	.34	ปานกลาง
ด้านการเรียน	756	1.90	.68	ปานกลาง
ด้านครอบครัว	755	1.83	.63	ปานกลาง
ด้านการเงิน	756	1.81	.65	ปานกลาง
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	755	1.29	.45	น้อย
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	754	1.75	.70	ปานกลาง
ด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง	756	2.09	.58	ปานกลาง
การเข้ารับคำปรึกษาโดยรวมทุกด้าน	753	1.80	.46	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาระดับการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง ด้านสุขภาพ ด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553

การปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุ	จำนวน	X	SD	ระดับ
ด้านสุขภาพ	118	2.10	.27	ปานกลาง
ด้านการเรียน	264	2.57	.39	มาก
ด้านครอบครัว	192	2.60	.42	มาก
ด้านการเงิน	188	2.50	.40	มาก
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	31	2.26	.42	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	181	2.54	.43	มาก
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	363	2.53	.42	มาก
การปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยรวมทุกด้าน	26	2.18	.33	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก ในขณะที่การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศและด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553

ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านสุขภาพ	112	3.03	.28	มาก
ด้านการเรียน	260	3.45	.43	มาก
ด้านครอบครัว	188	3.45	.51	มาก
ด้านการเงิน	129	3.43	.69	มาก
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	31	1.70	1.08	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปใน สังคม	181	3.10	.91	มาก
ด้านอารมณ์และความกังวลใจ เกี่ยวกับตัวเอง	336	3.29	.66	มาก
การปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยรวม ทุกด้าน	26	2.65	.36	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาระดับความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ และปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว ดังแสดงในตาราง 6 - 17

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2552 จำแนกตามเพศ

t-test for Equality of Means						
ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ชาย	296	2.18	.55	9.55	0.00
	หญิง	460	2.56	.50		
ด้านการเรียน	ชาย	296	2.21	.53	5.74	0.00
	หญิง	460	2.4	.53		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ชาย	296	2.49	.70	4.40	0.00
	หญิง	460	2.71	.62		
ด้านครอบครัว	ชาย	296	1.81	.66	5.00	0.00
	หญิง	460	2.07	.71		
ด้านการเงิน	ชาย	296	1.82	.66	4.77	0.00
	หญิง	460	2.07	.74		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ชาย	296	2.17	.60	2.39	0.01
	หญิง	460	2.28	.61		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ชาย	296	2.53	.47	4.79	0.00
	หญิง	460	2.70	.47		
ปัญหาที่ประสบโดยรวมทุกด้าน	ชาย	296	2.17	.40	7.77	0.00
	หญิง	460	2.41	.39		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า ปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ประสบ มีปริมาณปัญหาโดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงประสบปัญหามากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ	t-test for Equality of Means					
	ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ม. ต้น	492	2.30	.02	7.79	0.00
	ม. ปลาย	264	2.62	.03		
ด้านการเรียน	ม. ต้น	492	2.23	.02	8.62	0.00
	ม. ปลาย	264	2.58	.03		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ม. ต้น	492	2.58	.03	2.64	0.01
	ม. ปลาย	264	2.71	.03		
ด้านครอบครัว	ม. ต้น	492	1.87	.02	5.41	0.00
	ม. ปลาย	264	2.16	.04		
ด้านการเงิน	ม. ต้น	492	1.85	.03	6.46	0.00
	ม. ปลาย	264	2.20	.04		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ม. ต้น	492	2.19	.02	3.25	0.00
	ม. ปลาย	264	2.34	.03		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ม. ต้น	492	2.58	.02	4.58	0.00
	ม. ปลาย	264	2.74	.02		
ปัญหาที่ประสบโดยรวมทุกด้าน	ม. ต้น	492	2.23	.01	8.30	0.00
	ม. ปลาย	264	2.48	.02		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ประสบโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบปัญหามากกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นในทุกๆ ด้าน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบโดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

t-test for Equality of Means						
ปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ	อาศัย	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	บ้านเดียวกัน	404	2.30	.53	6.17	0.00
	คนละบ้าน	352	2.54	.55		
ด้านการเรียน	บ้านเดียวกัน	404	2.24	.53	6.28	0.00
	คนละบ้าน	352	2.48	.54		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	บ้านเดียวกัน	404	2.58	.69	2.11	0.03
	คนละบ้าน	352	2.68	.62		
ด้านครอบครัว	บ้านเดียวกัน	404	1.83	.66	5.71	0.00
	คนละบ้าน	352	2.13	.72		
ด้านการเงิน	บ้านเดียวกัน	404	1.85	.69	5.15	0.00
	คนละบ้าน	352	2.12	.73		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	บ้านเดียวกัน	404	2.20	.63	2.04	0.04
	คนละบ้าน	352	2.29	.58		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	บ้านเดียวกัน	404	2.56	.48	4.34	0.00
	คนละบ้าน	352	2.71	.46		
ปัญหาที่ประสบโดยรวมทุกด้าน	บ้านเดียวกัน	404	2.22	.40	6.81	0.00
	คนละบ้าน	352	2.42	.39		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า ปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ใน ปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้านประสบ โดยรวมและราย ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ คนละบ้านประสบปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน

ข้อมูลจากตาราง 6- 8 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ดังที่ผู้วิจัยตั้ง ไว้ว่า วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณปัญหาที่ประสบแตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน

ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ

การเข้ารับคำปรึกษาจาก ผู้สูงอายุ	t-test for Equality of Means					
	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ชาย	296	1.83	.32	4.75	0.00
	หญิง	460	1.95	.35		
ด้านการเรียน	ชาย	296	1.84	.56	2.23	0.02
	หญิง	460	1.94	.67		
ด้านครอบครัว	ชาย	295	1.75	.58	2.63	0.00
	หญิง	460	1.88	.66		
ด้านการเงิน	ชาย	296	1.74	.62	2.40	0.01
	หญิง	460	1.85	.66		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ชาย	295	1.28	.49	.64	0.52
	หญิง	460	1.30	.48		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคล ทั่วไปในสังคม	ชาย	295	1.69	.64	1.75	0.07
	หญิง	460	1.79	.74		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจ เกี่ยวกับตัวเอง	ชาย	296	1.98	.52	4.03	0.00
	หญิง	460	2.16	.61		
การเข้ารับคำปรึกษาจาก ผู้สูงอายุโดยรวม	ชาย	294	1.73	.42	3.10	0.00
	หญิง	460	1.84	.48		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นเพศชาย และเพศหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน ยกเว้นด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมที่เข้ารับคำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

การเข้ารับคำปรึกษาจาก ผู้สูงอายุ	t-test for Equality of Means					
	ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ม. ต้น	492	1.85	.32	5.97	0.00
	ม. ปลาย	264	2.01	.35		
ด้านการเรียน	ม. ต้น	492	1.83	.55	4.33	0.00
	ม. ปลาย	264	2.04	.74		
ด้านครอบครัว	ม. ต้น	491	1.76	.58	4.21	0.00
	ม. ปลาย	264	1.96	.69		
ด้านการเงิน	ม. ต้น	492	1.74	.63	3.52	0.00
	ม. ปลาย	264	1.92	.67		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ม. ต้น	491	1.27	.40	2.34	0.01
	ม. ปลาย	264	1.35	.53		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป ในสังคม	ม. ต้น	491	1.69	.63	3.09	0.00
	ม. ปลาย	263	1.86	.80		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจ เกี่ยวกับตัวเอง	ม. ต้น	492	1.99	.53	6.67	0.00
	ม. ปลาย	264	2.28	.63		
การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวม	ม. ต้น	490	1.73	.42	5.28	0.00
	ม. ปลาย	263	1.92	.50		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในทุกๆ ด้าน

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามจำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

t-test for Equality of Means						
การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ	อาศัย	n	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	บ้านเดียวกัน	404	1.85	.32	4.53	0.00
	คนละบ้าน	352	1.97	.36		
ด้านการเรียน	บ้านเดียวกัน	404	1.85	.55	2.12	0.03
	คนละบ้าน	352	1.95	.72		
ด้านครอบครัว	บ้านเดียวกัน	404	1.77	.57	2.81	0.00
	คนละบ้าน	351	1.90	.69		
ด้านการเงิน	บ้านเดียวกัน	404	1.75	.63	2.62	0.00
	คนละบ้าน	351	1.87	.66		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	บ้านเดียวกัน	404	1.28	.41	.87	0.38
	คนละบ้าน	351	1.31	.50		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	บ้านเดียวกัน	402	1.72	.64	1.13	0.25
	คนละบ้าน	352	1.78	.76		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	บ้านเดียวกัน	404	2.00	.53	4.44	0.00
	คนละบ้าน	352	2.19	.63		
การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวม	บ้านเดียวกัน	402	1.75	.42	3.05	0.00
	คนละบ้าน	351	1.85	.50		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการ คบเพื่อนต่างเพศ และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านปรึกษาปัญหาจากผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่อาศัย อยู่บ้านเดียวกันกับผู้สูงอายุ

ข้อมูลจากตาราง 9- 11 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ดังที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณการปรึกษาผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน ของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ

t-test for Equality of Means						
การปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุ						
	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ชาย	48	2.09	.34	.32	0.74
	หญิง	70	2.11	.21		
ด้านการเรียน	ชาย	106	2.44	.37	4.64	0.00
	หญิง	158	2.66	.38		
ด้านครอบครัว	ชาย	71	2.50	.46	2.47	0.01
	หญิง	121	2.65	.38		
ด้านการเงิน	ชาย	74	2.40	.40	2.62	0.01
	หญิง	114	2.56	.39		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ชาย	16	2.03	.12	3.73	0.00
	หญิง	15	2.51	.49		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคล ทั่วไปในสังคม	ชาย	71	2.39	.41	3.99	0.00
	หญิง	110	2.65	.42		
ด้านอารมณ์และความกังวล ใจเกี่ยวกับตัวเอง	ชาย	139	2.38	.40	5.45	0.00
	หญิง	224	2.62	.41		
การปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุโดยรวมทุกด้าน	ชาย	13	2.00	.00	3.20	0.00
	หญิง	13	2.36	.41		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนวัยรุ่นหญิงปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน ยกเว้นด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

การปฏิบัติตามคำแนะนำ		t-test for Equality of Means				
ของผู้สูงอายุ	ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ม. ต้น	79	2.07	.27	1.53	0.12
	ม. ปลาย	39	2.15	.26		
ด้านการเรียน	ม. ต้น	171	2.44	.37	8.07	0.00
	ม. ปลาย	93	2.81	.31		
ด้านครอบครัว	ม. ต้น	123	2.49	.43	4.99	0.00
	ม. ปลาย	69	2.79	.30		
ด้านการเงิน	ม. ต้น	124	2.42	.39	3.86	0.00
	ม. ปลาย	64	2.65	.38		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ม. ต้น	21	2.11	.29	3.31	0.00
	ม. ปลาย	10	2.58	.50		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ม. ต้น	117	2.42	.41	5.77	0.00
	ม. ปลาย	64	2.78	.37		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ม. ต้น	237	2.40	.40	8.78	0.00
	ม. ปลาย	126	2.77	.36		
การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวม	ม. ต้น	16	2.00	.00	4.70	0.00
	ม. ปลาย	10	2.47	.40		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ปริมาณของการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในทุกๆ ด้าน ยกเว้น ด้านสุขภาพ ซึ่งพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

การปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุ	t-test for Equality of Means					
	อาศัย	n	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	บ้านเดียวกัน	59	2.07	.28	1.01	0.31
	คนละบ้าน	59	2.12	.25		
ด้านการเรียน	บ้านเดียวกัน	145	2.45	.36	5.72	0.00
	คนละบ้าน	119	2.71	.37		
ด้านครอบครัว	บ้านเดียวกัน	97	2.53	.44	2.20	0.02
	คนละบ้าน	95	2.66	.38		
ด้านการเงิน	บ้านเดียวกัน	100	2.45	.39	1.65	0.99
	คนละบ้าน	88	2.55	.41		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	บ้านเดียวกัน	16	2.14	.32	1.62	0.11
	คนละบ้าน	15	2.38	.49		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคล ทั่วไปในสังคม	บ้านเดียวกัน	103	2.41	.41	4.91	0.00
	คนละบ้าน	78	2.72	.40		
ด้านอารมณ์และความกังวล ใจเกี่ยวกับตัวเอง	บ้านเดียวกัน	798	2.40	.40	6.53	0.00
	คนละบ้าน	165	2.68	.40		
การปฏิบัติตามคำแนะนำ ของผู้สูงอายุโดยรวม	บ้านเดียวกัน	12	2.00	.00	2.88	0.00
	คนละบ้าน	14	2.33	.40		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีปู่ตายายการอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่คนละบ้านกับผู้สูงอายุปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับผู้สูงอายุ

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่น ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันและอาศัยอยู่คนละบ้าน มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุในปัญหาด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมและด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 . ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ข้อมูลจากตาราง 12- 14 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวม และรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามเพศ

ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุ	t-test for Equality of Means					
	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	ชาย	43	2.96	.15	1.87	0.06
	หญิง	69	3.07	.33		
ด้านการเรียน	ชาย	103	3.45	.41	-.04	0.96
	หญิง	157	3.45	.44		
ด้านครอบครัว	ชาย	69	3.44	.50	.18	0.85
	หญิง	119	3.46	.52		
ด้านการเงิน	ชาย	52	3.31	.83	1.67	0.09
	หญิง	77	3.51	.58		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ชาย	16	1.15	.36	3.41	0.00
	หญิง	15	2.30	1.28		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ชาย	71	2.88	.96	2.68	0.00
	หญิง	110	3.25	.84		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ชาย	126	2.15	.69	3.13	0.00
	หญิง	210	3.38	.63		
ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวม	ชาย	13	2.47	.01	2.90	0.00
	หญิง	13	2.83	.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงประสบความสำเร็จมากกว่าเพศชาย

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวม และรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุ		t-test for Equality of Means				
		ชั้นปี	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ด้านสุขภาพ	ม. ต้น	73	2.92	.23	6.41	0.00
	ม. ปลาย	39	3.23	.24		
ด้านการเรียน	ม. ต้น	167	3.44	.44	.46	0.64
	ม. ปลาย	93	3.47	.42		
ด้านครอบครัว	ม. ต้น	119	3.43	.52	.79	0.42
	ม. ปลาย	69	3.49	.48		
ด้านการเงิน	ม. ต้น	82	3.33	.74	2.27	0.02
	ม. ปลาย	47	3.61	.57		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ม. ต้น	21	1.33	.71	3.20	0.00
	ม. ปลาย	10	2.50	1.32		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ม. ต้น	117	2.90	.93	4.38	0.00
	ม. ปลาย	64	3.49	.72		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ม. ต้น	220	3.16	.69	5.45	0.00
	ม. ปลาย	116	3.56	.52		
ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวม	ม. ต้น	16	2.46	.02	4.48	0.00
	ม. ปลาย	10	2.96	.44		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเรียน และด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้านของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามการอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ

ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุ	t-test for Equality of Means					
	อาศัย	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ด้านสุขภาพ	บ้านเดียวกัน	53	2.95	.17	2.64	0.00
	คนละบ้าน	59	3.09	.33		
ด้านการเรียน	บ้านเดียวกัน	141	3.45	.43	.08	0.92
	คนละบ้าน	119	3.45	.44		
ด้านครอบครัว	บ้านเดียวกัน	95	3.50	.50	1.26	0.20
	คนละบ้าน	93	3.41	.52		
ด้านการเงิน	บ้านเดียวกัน	66	3.37	.72	.98	0.32
	คนละบ้าน	63	3.49	.67		
ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	บ้านเดียวกัน	16	1.37	.79	1.84	0.07
	คนละบ้าน	15	2.06	1.25		
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	บ้านเดียวกัน	103	2.89	.93	3.77	0.00
	คนละบ้าน	78	3.39	.79		
ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	บ้านเดียวกัน	182	3.13	.70	4.93	0.00
	คนละบ้าน	154	3.48	.56		
ความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวม	บ้านเดียวกัน	12	2.46	.02	2.85	0.00
	คนละบ้าน	14	2.82	.43		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ได้รับความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ข้อมูลจากตาราง 15- 17 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

นอกจากการเก็บข้อมูลในส่วนของการทดสอบสมมติฐานแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนท้าย เพื่อถามความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นต่อความสามารถในการให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายซึ่งได้ผล ดังนี้

จากการทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง ความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ นักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2552 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 756 คน มีความเห็นว่า ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ จำนวน 675 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 และมีความเห็นว่าไม่สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 โดยนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ในด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านครอบครัวและความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ส่วนด้านที่นักเรียนเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งข้อมูลนี้เป็นการยืนยันได้ว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มที่เห็นว่าผู้สูงอายุมีความสามารถในการให้คำปรึกษาเมื่อตนเองมีปัญหาได้ โดยสามารถดูรายละเอียดข้อมูลที่ ตาราง ก ในภาคผนวก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักจะประสบตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
3. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
5. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

สมมติฐานของการวิจัย

1. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวต่างกัน จะมีปริมาณปัญหาที่ประสบแตกต่างกัน
2. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุแตกต่างกัน
3. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน
4. วัยรุ่นที่มีเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาหรือการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนวัยร่นที่กำล้งศึกษายู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายู่ในครอบครัวไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้าน ซึ่งหากผู้สูงอายู่ไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่งน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนวัยร่นที่กำล้งศึกษายู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาโดยใช่วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนวัยร่นจะต้องมีผู้สูงอายู่ในครอบครัว โดยจะอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือคนละบ้านก็ได้ ซึ่งหากผู้สูงอายู่ไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพูดคุยหรือการไปเยี่ยมเยียนอย่งน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 756 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนวัยร่น และแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายู่ของนักเรียนวัยร่น และเรื่องแบบสอบถามความคิดเห็นความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายู่ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนวัยร่น ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำล้งศึกษา ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายู่ (ใช้เพื่อกัดเลือกตัวอย่างที่เข้าข่ายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้) และการมีผู้สูงอายู่อาศัยอยู่ในครอบครัว ข้อคำถามเป็นคำถามแบบตัวเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายู่ของนักเรียนวัยร่น โดยในการวิจัยค้างนี้ผู้วิจัยเลือกประเด็นปัญหาและข้อคำถามมาปรับใช้ จากแบบวัดการรับรู้ปัญหาของวัยร่น ของ รอส แอล มูนนี่ และ ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน ชื่อ มูนนี่ พร็อบเบล์ม เช็คลิสต์ (The Mooney Problem Check Lists. 1950) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 หัวข้อดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 แบบสอบถามประเด็นปัญหาที่วัยร่นมักจะประสบ แบ่งออกเป็นด้านการเรียน ด้านการเงิน ด้านสังคมและด้านครอบครัว ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย คุณภาพของเครื่องมือของปัญหาทั้ง 7 ด้านคือปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้าน

ครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) รวมเท่ากับ 0.88 และพิสัยของด้านย่อยของปัญหาทั้ง 7 ด้าน เท่ากับ 0.69- 0.75

หัวข้อที่ 2 แบบสอบถามทั่วไปในการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ เคยบ่อยๆ นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย โดยคุณภาพของเครื่องมือของปัญหาทั้ง 7 ด้านคือ ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนากายทางด้านการร่างกาย ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) รวมเท่ากับ 0.95 และพิสัยของด้านย่อยของปัญหาทั้ง 7 ด้าน เท่ากับ 0.84- 0.93

หัวข้อที่ 3 แบบสอบถามทั่วไปในการนำคำปรึกษาที่ได้รับจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ ปฏิบัติตามบ่อยๆ ปฏิบัติตามน้อย ไม่ปฏิบัติตามเลย โดยคุณภาพของเครื่องมือของปัญหาทั้ง 7 ด้านคือ ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนากายทางด้านการร่างกาย ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) รวมเท่ากับ 0.99 และพิสัยของด้านย่อยของปัญหาทั้ง 7 ด้าน เท่ากับ 0.71- 0.98

หัวข้อที่ 4 แบบสอบถามผลของการนำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อยและน้อย โดยคุณภาพของเครื่องมือของปัญหาทั้ง 7 ด้านคือ ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนากายทางด้านการร่างกาย ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) รวมเท่ากับ 0.92 และพิสัยของด้านย่อยของปัญหาทั้ง 7 ด้าน เท่ากับ 0.84- 0.96

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ ข้อคำถามเป็นคำถามแบบตัวเลือกตอบ เพื่อเป็นการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ว่าคิดว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้หรือไม่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตจากโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย

ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนว ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นเรียนวิชาแนะแนว และกำหนดวัน เวลาที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียนด้วยตัวเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้อธิบายการอ่านและการตอบแบบสอบถามในแต่ละตอนด้วยตนเอง นำแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและแบบสอบถามประเด็นปัญหาและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุของวัยรุ่นมาตรวจสอบข้อมูลคัดเลือกเฉพาะฉบับที่เข้าข่ายกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกจากข้อมูล ตอนที่ 1 ในข้อ 3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับปู่ ย่า ตา ยาย หมายถึง นักเรียนได้พบหน้า หรือพูดคุย หรือพูดคุยทางโทรศัพท์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย โดยเลือกเฉพาะชุดที่เลือกตอบคำถามว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 756 ชุด มาตรวจคะแนนและวิเคราะห์ผลตามตัวแปรที่สามารถจัดกระทำได้จากข้อมูลในแบบสอบถามในลำดับต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษาเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบว่าเคยปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุเท่านั้นในการวิเคราะห์

5.2 นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามบันทึกลงในแบบฟอร์มลงรหัสที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการคำนวณ

5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าจำนวน (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ใช้สถิติ t-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05 เพื่อค้นหาค่าความเกี่ยวข้องกันของตัวแปรต้น 2 ตัว โดยแบ่งออกเป็น

1. เพศกับปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ

2. เพศกับปริมาณการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับปริมาณการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุ และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับการเข้ารับคำปรึกษากับผู้สูงอายุ

3. เพศกับปริมาณการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษากับปริมาณการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับปริมาณการนำคำปรึกษาจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติตาม

4. เพศกับปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ ระดับชั้นเรียนกับปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวกับปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาปัญหาวัยรุ่นที่เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ กรณีศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ปริมาณปัญหาโดยรวมที่วัยรุ่นมักประสบของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และเมื่อพิจารณาระดับปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

1.2 ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาระดับการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุด้านความกังวล ด้านสุขภาพ ด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับน้อย

1.3 ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์ ด้านความกังวล ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก ในขณะที่การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ด้านการคบเพื่อน และด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาระดับความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเป็นรายด้าน พบว่า ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศ อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักจะประสบตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว พบว่า

2.1 นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณปัญหาที่ประสบโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงประสบปัญหามากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน

2.2 นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณปัญหาที่ประสบโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายประสบปัญหามากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในทุกๆ ด้าน

2.3 นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีปู่ย่าตายายอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน มีปัญหาที่ประสบโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านกับผู้ประสบปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันในทุกๆ ด้าน

3. เปรียบเทียบปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว พบว่า

3.1 นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าเพศชายทั้งใน ด้านรวมและด้านย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

3.2 นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่แตกต่างกันทุกด้าน

3.3 นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคบเพื่อนต่างเพศและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่คนละบ้านกับผู้สูงอายุในครอบครัว ปรึกษาปัญหาจากผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันทั้งในด้านรวมและด้านย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

4. เปรียบเทียบปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว พบว่า

4.1 นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าเพศชายทั้งในด้านรวมและด้านย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

4.2 นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในด้านรวมและด้านย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

4.3 นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่คนละบ้านกับผู้สูงอายุปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับผู้สูงอายุทั้งในด้านรวมและด้านย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

5. เปรียบเทียบปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

5.1 นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง มีปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงประสบความสำเร็จมากกว่าเพศชายทั้งในด้านรวมและด้านย่อยแตกต่างกันทุกด้าน

5.2 นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 รับรู้ปริมาณผลของความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายรับรู้ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเรียน และด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในด้านรวมและย่อยที่แตกต่างกันทุกด้าน

5.3 นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ได้รับปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมและรายด้านย่อยคือ ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 .โดยนักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ในขณะที่ ด้านย่อยอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สะพานสูง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 ดังนั้นการอภิปรายผลจึงมีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะประชากรที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2553 เท่านั้น สำหรับการอภิปรายผลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอถึงระดับของปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ การเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ การนำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติและผลของการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ โดยจะอภิปรายภาพรวมของการศึกษา แยกตามตัวแปรเพศ แยกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษาและตัวแปรการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว ตามลำดับ โดยผู้วิจัยจะเรียกนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าที่เป็นตัวอย่างว่า นักเรียนวัยรุ่น ในการอภิปรายผล ซึ่งแยกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. อภิปรายภาพรวมของปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ

เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายในส่วนนี้คือ ข้อมูลจากตาราง 2 – ตาราง 5 เป็นตาราง สรุปผลระดับปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ดังนี้

ด้านต่างๆ ของปัญหา	ปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ	ปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ	ปริมาณการนำคำแนะนำคำแนะนำจากผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ
1. ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก
2. ดานการเรียนและโรงเรียน	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	มาก	มาก
3. ปัญหาด้านครอบครัว	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	มาก	มาก
4. ปัญหาด้านการเงิน	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	มาก	มาก
5. ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง
6. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	มาก	มาก
7. ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	มาก	มาก
รวม	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก

1.1 ปริมาณปัญหาที่นักเรียนประสบ การศึกษาปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยและเมื่อพิจารณาปริมาณปัญหาที่นักเรียนมักประสบเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาทุกด้านได้แก่ ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นลักษณะธรรมชาติของช่วงวัยนี้ที่เป็นวัยที่สังคมคาดหวังให้วัยรุ่นมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความรู้ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจทำกิจกรรมใดๆ ก็ตามให้อยู่ในระดับที่มากกว่าเมื่อตอนวัยรุ่นอยู่ในช่วงวัยเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานตามขั้นตอนพัฒนาการของ โรเบิร์ต ฮาวิกเฮริสท์ (Jerome B. Dusek;1996: 10 อ้างอิงจาก Robert Havighurst. 1951) ที่ได้กล่าวถึง งานตามพัฒนาการของวัยรุ่น ไว้ดังนี้

1. ยอมรับบทบาทและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามความเป็นเพศชาย หรือ เพศหญิง
2. มีการพัฒนาทางด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกันทั้งสองเพศได้อย่างเหมาะสม
3. มีความเป็นอิสระทางด้านอารมณ์ ไม่ยึดติดความรู้สึกของผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่รอบข้าง
4. มีความสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องของการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง
5. สามารถกำหนดและวางเป้าหมายในการเลือกอาชีพเพื่อการทำงานต่อไปในอนาคต
6. มีการพัฒนาความรู้ความสามารถที่จำเป็นในด้านต่างๆ เพื่อการประสบความสำเร็จใน การใช้ชีวิตในสังคมต่อไป
7. เข้าใจและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความคาดหวังของสังคม
8. มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการแต่งงานและการสร้างครอบครัว
9. ยึดถือค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ในขณะที่ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาด้านการเงิน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาสยา อังสุการ (2549: 111) ที่พบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครประสบปัญหาด้านร่างกาย ด้านการเงิน ด้านสังคมและด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อย และงานวิจัยของ ทศนีย์ สิทธิวงศ์ (2541: 56) พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนและการเรียนของวัยรุ่นมีระดับน้อย ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมและด้านอารมณ์และ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับตัวเองที่วัยรุ่นประสบในระดับค่อนข้างมากนั้น เป็นขั้นพัฒนาการที่ ฮาร์วิกเฮอร์สให้ความสำคัญมากและเห็นว่างานต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่วัยรุ่นพึงจะแก้ปัญหาและบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการให้ได้ ซึ่งส่งผลให้ปัญหาทั้งสองด้านที่กล่าวมานี้เป็นปัญหาที่วัยรุ่นประสบอยู่ในระดับมาก ซึ่งโดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้ว การต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมถือเป็นเรื่องที่วัยรุ่นให้ความสำคัญเป็นอย่างมากจึงน่าจะส่งผลให้ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมและด้านอารมณ์และความวิตกกังวลเกี่ยวกับตัวเองที่วัยรุ่นประสบอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

1.2 ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ นักเรียนเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนปรึกษาผู้สูงอายุเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพ การเรียน ด้านครอบครัว ด้านการเงิน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปและความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับตัวเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ศิริบุญ (2535: 60) ที่ศึกษาข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้สูงอายุและคนหนุ่มสาวในกรุงเทพมหานครตอบทบททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ พบว่า คนหนุ่มสาวมีแนวโน้มที่จะยอมรับบทบาทของผู้สูงอายุในฐานะของการเป็นที่ปรึกษา นั่นหมายความว่านักเรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นนี้เข้ารับคำปรึกษาในระดับปานกลางก็ถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดีที่ทำให้เห็นว่ากลุ่มที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นเองก็เห็นความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาของผู้สูงอายุเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดประสงค์การวิจัย จากแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาของผู้สูงอายุ โดยผลของการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ร้อยละ 89.3 มีความเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ โดยวัยรุ่นคิดว่าผู้สูงอายุสามารถให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายได้มากที่สุด ส่วนการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนนั้นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการที่นักเรียนปรึกษาผู้สูงอายุในการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับน้อยนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ สิทธิวงศ์ (2541: 54) ที่พบว่า บุคคลที่นักเรียนต้องการปรึกษาปัญหากับเพศมากที่สุดคือ เพื่อน รองลงมาคือมารดา โดยผู้สูงอายุไม่ได้ถูกกล่าวถึงในงานวิจัยในหัวข้อนี้ ซึ่งทศนีย์ สิทธิวงศ์ (2541: 63) ยังศึกษาพบอีกว่า เมื่อนักเรียนวัยรุ่น คบเพื่อนต่างเพศแล้วเกิดความกังวลใจว่าคนอื่นจะมองตนในแง่ที่ไม่ดีและมาสบายใจที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควบคุมการคบเพื่อนต่างเพศ เพราะฉะนั้นนักเรียนวัยรุ่นจึงเลือกที่จะปรึกษาเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่นๆ เมื่อรู้สึกว่ตนเองประสบปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ

1.3 ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ เมื่อศึกษาการนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุและมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุในการแก้ปัญหาด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ด้านการเงินและด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเองอยู่ในระดับมาก ในขณะที่การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการคบเพื่อนต่างเพศและด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุนี้น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนเชื่อถือในตัวผู้สูงอายุในแง่ของผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิต คำแนะนำจึงน่าเชื่อถือและนำไปสู่การปฏิบัติตามคำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ ศิริบุญ (2535: 59) ที่พบว่า คนหนุ่มสาวมีความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีที่จะให้การอบรมคนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้คนหนุ่มสาวก็ยังมองว่าผู้สูงอายุเป็น

เหมือน "คลังปัญญา" ที่จะช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้แก่คนหนุ่มสาว ได้ ดังนั้นวัยรุ่นที่เลือกเข้ามาปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุก็ต้องเป็นวัยรุ่นที่มีความเคารพนับถือหรือเชื่อใจผู้สูงอายุผู้นั้นอยู่ จึงนำมาสู่การปฏิบัติตามคำแนะนำต่อมา

1.4 ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ จากการศึกษาการรับรู้ของวัยรุ่นหลังจากปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุแล้ว พบว่า นักเรียนรู้สึกว่าการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุในปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านการเงิน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมและด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตนเอง ช่วยแก้ปัญหาได้อยู่ในระดับมาก แต่ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุในปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะพบว่า การรับรู้ถึงปริมาณความสำเร็จจากการรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุนั้นน่าจะเป็นผลสืบเนื่องจากการที่นักเรียนวัยรุ่นมีความเคารพ เชื่อใจและไว้วางใจในตัวของผู้สูงอายุ เพราะฉะนั้นเมื่อมีปัญหาแล้วเลือกที่จะพูดคุยและปรึกษากับผู้สูงอายุนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำอันจะนำมาซึ่งความรู้สึกว่าปัญหาได้ถูกแก้ไขในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นรู้สึกดีขึ้นว่าตนเองยังมีใครที่จะเป็นที่ปรึกษาและพูดคุยด้วยได้ การศึกษาครั้งนี้ทำให้พบว่า นักเรียนที่รับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมิมีความเห็นว่าการปรึกษาผู้สูงอายุเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ แล้วนำคำแนะนำไปปฏิบัติตามเป็นสิ่งที่ช่วยแก้ปัญหาได้ ซึ่งผลของปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามผู้สูงอายุนี้อาจคล้องกับข้อความจากงานวิจัยของศิริวรรณ ศิริบุญ (2539: 59) ที่กล่าวไว้ข้างต้นเกี่ยวกับทัศนคติของ คนหนุ่มสาวที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุสามารถเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีที่จะให้การอบรมคนรุ่นหลังได้

2. การอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบ ปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นประสบ ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ และปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของนักเรียนวัยรุ่นที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่ศึกษาและลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว

จากสมมติฐานของการศึกษาครั้งนี้เป็นการตั้งสมมติฐานที่ต้องการชี้ให้เห็นภาพรวมของปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นประสบ ปริมาณการรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ แต่ในการศึกษาครั้งนี้มีการศึกษาปัญหาวัยรุ่นแยกออกเป็นรายด้านด้วยเช่นกัน เพื่อให้เห็นการเปรียบเทียบและอภิปรายผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอผลการเปรียบเทียบและอภิปรายผลการวิจัยในรูปแบบตารางแสดงผลการศึกษาว่าเป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐานตามรายด้านของปัญหา และตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่ศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว ซึ่งสรุปผลจากตาราง 6 – ตาราง 17 ดังตารางต่อไปนี้

ด้านต่างๆ ของปัญหา	ปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบจำแนกตามตัวแปร			ปริมาณการปรึกษาปัญหากับผู้สูงอายุจำแนกตามตัวแปร			ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ จำแนกตามตัวแปร			ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ จำแนกตามตัวแปร		
	เพศ	ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว	เพศ	ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว	เพศ	ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว	เพศ	ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	การอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว
1. ปัญหาด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย	*	*	*	*	*	*	-	-	-	-	*	*
2. ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน	*	*	*	*	*	*	*	*	*	-	-	-
3. ปัญหาด้านครอบครัว	*	*	*	*	*	*	*	*	*	-	-	-
4. ปัญหาด้านการเงิน	*	*	*	*	*	*	*	*	-	-	*	-
5. ปัญหาด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	*	*	*	-	*	-	*	*	-	*	*	-
6. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม	*	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*
7. ปัญหาด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
รวม	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

* เป็นไปตามสมมติฐานที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงมีคะแนนมากกว่าเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนวัยรุ่นที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านมากกว่าผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน

- ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

จากตารางนี้ สามารถอภิปรายผลตามการตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

2.1 ผลการวิจัยที่เป็นไปตามสมมติฐาน อภิปรายผลได้ดังนี้

ปริมาณปัญหาที่นักเรียนประสบจำแนกตามเพศ ชั้นเรียนที่ศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวมีความแตกต่างกันตามสมมติฐานของผู้วิจัย โดยนักเรียนชายและหญิงมีปริมาณปัญหาที่ประสบแตกต่างกันในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ อาสยา อังสุกราน. (2549: 61) ได้ศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านการเรียนและด้านการเงินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สดใส นิยมจันทร์ (2541: 62-68) ที่ศึกษาปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม และวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปผล พบว่าเมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านต่างๆ จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นเพศหญิงและเพศชายประสบปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม แตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านส่วนตัวและสังคมในระดับน้อย และนักเรียนชายประสบปัญหาด้านการเรียนและสังคมระดับปานกลางและประสบปัญหาด้านสังคมในระดับน้อย จรัมพร สุวรรณวัฒน์ (2542: 55) ได้สำรวจปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม จังหวัดปทุมธานี โดยได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับตนเอง ทั้งหมด 9 ด้าน เช่น ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและ การศึกษา ด้านการปรับตัวและอารมณ์ ด้านศีลธรรม ด้านบ้านและครอบครัว เป็นต้น (2542: 41) สรุปผลได้ว่า นักเรียนหญิงมีปัญหามากกว่านักเรียนชาย โดยพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสามด้านคือ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และส่วนตัวและด้านโรงเรียน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาปริมาณปัญหาที่นักเรียนวัยรุ่นประสบจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาที่ประสบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ อาสยา อังสุกราน. (2549: 65-67) ได้ศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามระดับของชั้นเรียนที่ศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันประสบปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาสยาทำการเปรียบเทียบเฉพาะปัญหาด้านการเรียนและปัญหาด้านการเงินเป็นรายด้านระหว่างชั้นปี

ที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษา อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, 4, 5, และ 6 ประสบปัญหาทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาทางการเรียนมากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่น เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการเงิน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 4 และ 6 ประสบปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาด้านการเงินมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นอื่นๆ ซึ่งจากงานวิจัยของอาสนานี้ได้ให้ข้อมูลว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นยิ่งประสบปัญหาทางการเรียนและด้านการเงินมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้ การศึกษาปริมาณปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบของ นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ตามตัวแปรการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว แบ่งเป็นผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียนและอาศัยอยู่คนละบ้านกับนักเรียนพบว่า มีปริมาณปัญหาที่ประสบโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่น ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน มีปัญหาที่ประสบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านประสบปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันในทุกๆ ด้าน ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านอาจจะมีผลในการเปิดโอกาสให้นักเรียนวัยรุ่นพูดคุย หรือระบายความรู้สึกว่าตนเองประสบปัญหาในด้านๆ ใดๆ ก็ตามอยู่ในกรณีที่พักแม่ไม่อยู่บ้าน อันนำมาซึ่งความรู้สึกคับข้องใจ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบปัญหา จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านประสบปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอยู่บ้านเดียวกัน

การศึกษาคครั้งนี้เป็นการศึกษาปริมาณปัญหาของวัยรุ่นควบคู่ไปกับปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ ตัวแปรทั้งสามนี้จะเป็นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกันในการอธิบายผลเพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงจะอธิบายผลของตัวแปรนี้ตามภาพรวมของทั้งสามตัวแปรดังนี้

จากการศึกษาคครั้งนี้พบว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศต่างกัน ระดับชั้นที่ศึกษาต่างกันและมีการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุต่างกัน มีปริมาณการเข้ารับคำปรึกษาปัญหาจากผู้สูงอายุ ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุเกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมไม่แตกต่างกัน สืบเนื่องจากการ

ประสบปัญหาในระดับที่แตกต่างกันของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงจึงทำให้ปริมาณการปรึกษาปัญหาในแต่ละด้านกับผู้สูงอายุแตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าเพศชาย ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า โดยธรรมชาติของเพศหญิงแล้วจะเป็นเพศที่สนใจครอบครัวและบุคคลในครอบครัวมากกว่าเพศชาย อันเป็นเหตุที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่าเพศชาย เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2545: 65-66 อ้างอิงจาก เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก 2538: มปป) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนสตรี อายุระหว่าง 13-16 ปีซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, และ 4 เพื่อศึกษาถึงการเห็นความสำคัญของบุคคลที่เป็นปู่ ย่า ตา ยาย และข้อมูลที่ว่าปู่ ย่า ตา ยาย น่าจะมีบทบาทอย่างไรกับครอบครัว ในกลุ่มตัวอย่าง 1,172 คน ด้านข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้สูงอายุในครอบครัวและในชุมชน ความคิดเห็นข้อที่มีทัศนคติที่อยู่ในระดับสูงคือ 1. ข้อที่กล่าวว่าการมีปู่ ย่า ตา ยายทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ 2. ข้อที่กล่าวว่าปู่ ย่า ตา ยายมีความเมตตากรุณา และ 3. ข้อที่กล่าวว่าปู่ ย่า ตา ยายแม้ว่าจะจู้จี้ไปบ้างแต่ก็แสดงความรักใคร่เป็นห่วงตน และข้อที่กล่าวว่าปู่ ย่า ตา ยายคอยดักเตือนให้ทุกคนในบ้านมีความรักใคร่ ปองดองกันอยู่เสมอ ในส่วนของคำถามปลายเปิดในเรื่องของบทบาทของผู้สูงอายุที่ควรทำในครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดให้ความเห็นว่า ปู่ ย่า ตา ยาย ควรเป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ดักเตือนลูกหลานให้เป็นคนดี ให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวและให้ความรักความเอาใจใส่ แก่ลูกหลานทุกคน ซึ่งจากงานวิจัยของเพ็ญแขนี้จะเป็นการทำการศึกษาดูเฉพาะเยาวชนเพศหญิง แต่ก็เป็นข้อมูลที่ทำให้เห็นว่า เพศหญิงมีให้คุณค่าและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในฐานะของผู้ให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนลูกหลานในครอบครัว

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมต้น จากการรวบรวมงานวิจัยและการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ทราบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบปัญหาหลายด้านอยู่ในระดับที่มากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเมื่อกล่าวถึงปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วก็จะทราบว่าปัญหาการเงินเป็นปัญหาหลักของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้สูงอายุน่าจะอยู่ในบทบาทที่ช่วยเหลือได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริวรรณ ศิริบุญและมาลินี วงษ์สิทธิ์ (2535: 60) ได้ศึกษาทัศนคติของคนหนุ่มสาวกับบทบาทของผู้สูงอายุ พบว่า คนหนุ่มสาวมีแนวโน้มที่จะยอมรับบทบาทของผู้สูงอายุในฐานะของการเป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่สมาชิกของสังคม แต่สำหรับตัวผู้สูงอายุ ผลของการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังขาด

ความมั่นใจว่าตนเองหรือผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันจะทำประโยชน์ให้สังคมได้ โดยมีข้อน่าสังเกตว่า ปัญหาที่คนหนุ่มสาวส่วนใหญ่มาขอคำปรึกษาจากผู้สูงอายุคือ ปัญหาเรื่องการทำงาน การเงินและการหาเลี้ยงชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สูงอายวยังคงมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจต่อคนหนุ่มสาวอยู่ เพราะนอกจากจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือในเรื่องการเลี้ยงชีพและถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานให้แก่คนหนุ่มสาวแล้ว ในบางกรณีผู้สูงอายวยังอาจจะมีส่วนให้ความช่วยเหลือคนหนุ่มสาวทางการเงินอีกด้วย ผู้สูงอายจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่วัยรุ่นได้ ซึ่งนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่น ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคบเพื่อนต่างเพศและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านปรึกษาปัญหาจากผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับผู้สูงอายุ ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า การที่นักเรียนวัยรุ่นอยู่ห่างจากผู้สูงอายุอย่างเช่นอยู่คนละบ้าน เมื่อการพบเจอไม่มากจนเกินไป ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าเมื่อเจอกัน ผู้สูงอายุ คือ ปู่ย่าตายาย ก็อาจจะเอาใจหลานๆ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหลานๆ เพราะไม่ได้เจอกันบ่อย เมื่อหลานมีปัญหา ก็อาจจะเกิดการเล่าสู่กันฟังหรือการปรึกษาเกิดขึ้น

การเข้ารับคำปรึกษาที่แตกต่างกันไปตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียนที่ศึกษาและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัวนี้ทำให้ผลของปริมาณการปฏิบัติตามและปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามแตกต่างกัน นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าเพศหญิงเป็นเพศที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่า ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าสืบเนื่องจากนักเรียนประสบปัญหาแตกต่างกัน และเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุแตกต่างกันจึงทำให้ผลของการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุแตกต่างกันออกไป เมื่อนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงปรึกษากับผู้สูงอายุมากกว่าผลของการปฏิบัติตามของนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงจึงมากกว่าด้วย ซึ่งการที่วัยรุ่นตัดสินใจปรึกษาผู้สูงอายุเมื่อตนเองประสบปัญหาก็กล่าวได้ว่า วัยรุ่นที่ปรึกษาผู้สูงอายุนั้นมีแนวโน้มที่จะเชื่อในคำสั่งสอนหรือคำแนะนำจากผู้สูงอายุอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อปรึกษาผู้สูงอายุเมื่อตนเองมีปัญหาแล้ว ก็น่าจะทำตามคำแนะนำเหล่านั้นจากผู้สูงอายุด้วย เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้นเรียนที่ศึกษาพบว่า ปริมาณการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของ นักเรียนวัยรุ่นชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุกด้าน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่น ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการที่ เมื่อนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบปัญหามากกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงปรึกษาผู้สูงอายุมากกว่า จึงทำให้เกิดการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุมากกว่า

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนวัยรุ่น ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน มีการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป และด้าน อารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 . ในขณะที่ ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่คนละบ้านกับผู้สูงอายุปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า จากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุในปริมาณที่ต่างกัน จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศ ชั้นเรียนที่ศึกษาและการมีผู้สูงอายุในครอบครัวแตกต่างกันมีปริมาณ ความสำเร็จในการปฏิบัติตามคำแนะนำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านการ คบเพื่อนต่างเพศ ด้านความสัมพันธ์และด้านความกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงเป็นเพศที่มีปริมาณความสำเร็จสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เป็นผลที่สอดคล้องกับผลของการปฏิบัติตามคำแนะนำ เนื่องจากหาก นักเรียนวัยรุ่นปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ นักเรียนวัยรุ่นก็มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จใน การแก้ปัญหาใหม่มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ปรึกษาหรือปฏิบัติตาม ในส่วนของระดับชั้นเรียนที่ศึกษาผลของ ความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ พบว่า ปริมาณความสำเร็จโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุทุก ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเรียนและด้านครอบครัว ไม่ แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตาม

คำแนะนำของผู้สูงอายุ อันอาจจะสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามคำแนะนำมากกว่า จึงรับรู้ถึงปริมาณความสำเร็จที่มากกว่านักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุ ของ นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ในปีการศึกษา 2553 ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ได้รับความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนวัยรุ่น ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน และอาศัยอยู่คนละบ้าน ได้รับความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม และด้านอารมณ์และความกังวลเกี่ยวกับตัวเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .ในขณะที่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่คนละบ้านประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ซึ่งผลที่ได้นี้ก็ถือเป็นผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงอายุเช่นกัน

2.2 ผลการวิจัยที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

แม้ผลการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นไปตามสมมติฐานทางการวิจัย แต่มีผลการวิจัยบางส่วนที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งที่น่าสังเกตอย่างชัดเจนคือ เมื่อพิจารณาตัวแปรปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สูงเมื่อพิจารณาตามตัวแปร พบว่า นักเรียนวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิง ที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันและคนละบ้าน รับรู้ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุ รายด้านไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในปัญหาด้านการเรียนและด้านครอบครัว ซึ่งแม้จะยังไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้ แต่ก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ว่า ไม่ว่านักเรียนวัยรุ่นจะเป็นเพศใด ระดับชั้นเรียนใดและมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่บ้านเดียวกันหรือคนละบ้าน เมื่อได้ปรึกษาปัญหาที่ตนเองประสบกับผู้สูงอายุแล้วต่างก็รับรู้คำแนะนำนั้นสามารถช่วยแก้ปัญหาให้ตนเองได้ เพราะรับรู้ปริมาณความสำเร็จจากการปฏิบัติตามคำแนะนำอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก) พบว่า นักเรียนวัยรุ่นมีความเห็นว่าผู้สูงอายุน่าจะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนและโรงเรียนได้อยู่ที่ร้อยละ 31.2 และในส่วนของปัญหาด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนวัยรุ่นมีความเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถให้คำปรึกษาได้ถึงร้อยละ 44.4 อันเป็นการทำนายได้ว่าวัยรุ่นเองก็เห็นว่าผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้กับตัววัยรุ่นได้หากมีปัญหาทั้งสองด้านนี้เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นประสบปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมและด้านอารมณ์และความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเองในระดับค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้ใหญ่ที่อยู่รอบๆ ตัววัยรุ่นไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตที่มากกว่าจึงควรเป็นผู้ชี้แนะวิธีการวางตัวที่เหมาะสมและการเข้าสังคมให้กับวัยรุ่น หรือแม้แต่การเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้มีประสบการณ์ในสังคมหลายๆ แบบ เพื่อที่วัยรุ่นจะได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะปรับตัวในหลายๆ สถานการณ์ อันอาจจะนำมาซึ่งความวิตกกังวลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคมที่น้อยลงและทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น นอกจากนี้ ครูผู้สอนและผู้ปกครองควรจะต้องเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อค้นหาว่าตัววัยรุ่นเองชอบอะไร เมื่อวัยรุ่นมีแนวทางในการทำกิจกรรมและรับรู้ถึงความสามารถของตนเองแล้ว ก็อาจจะเบี่ยงเบนความสนใจของวัยรุ่นออกจากเรื่องความวิตกกังวลกับตัวเอง และมีกิจกรรมที่เป็นทางออกเมื่อรู้ว่าตนเองอยู่ในภาวะที่อารมณ์ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมได้ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

2. จากการศึกษาพบว่าเมื่อนักเรียนวัยรุ่นรู้สึกว่าคุณค่าตนเองประสบปัญหา นักเรียนวัยรุ่นก็เข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ ปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้สูงอายุและรับรู้ถึงปริมาณความสำเร็จที่ตนเองได้ปฏิบัติตามคำแนะนำในหลายๆ ด้าน นั้นหมายความว่าผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่เด็กวัยรุ่นจะนึกถึงเมื่อเกิดปัญหา เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการสร้างบทบาทของผู้สูงอายุในด้านการเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ดียิ่งขึ้น จึงน่าจะมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันให้กับชมรมผู้สูงอายุต่างๆ รวมทั้งอาจจะมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพูดคุยกับหลานวัยรุ่นเมื่อผู้สูงอายุได้มีโอกาสเป็นผู้ให้คำปรึกษา อันจะทำให้ผู้สูงอายุมีบทบาทของการเป็นผู้ช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาและให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นเฉพาะกลุ่ม จึงควรที่จะทำการศึกษาในประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น อาจจะเป็นการศึกษานักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในแต่ละภูมิภาค เพื่อที่จะได้เห็นภาพรวมของปัญหาวัยรุ่นและความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อที่จะได้รายละเอียดของการให้คำแนะนำของผู้สูงอายุและความคิดเห็นที่วัยรุ่นคิดว่าผู้สูงอายุน่าจะช่วยเหลือปัญหาด้านใดได้บ้าง ควรมีการศึกษาในแง่ของการเป็นผู้ให้คำปรึกษาจากผู้สูงอายุและผู้รับคำปรึกษาคือวัยรุ่นควบคู่กันไปเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์

ของคำถามและคำตอบของทั้งสองช่วงวัย เพื่อหาความเชื่อมโยงของข้อคิดเห็นในเรื่องการเป็นที่
ปรึกษาและผู้ปรึกษา อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้ผู้สูงอายุในการให้คำปรึกษากับวัยรุ่นได้ดี
ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลลาชีวะ, รศ.ดร. (2549). *ให้นิยามตายายเลี้ยงหลาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เพื่อนอักษร.
- เกศศิริ บุญญะอดิชาติ. (2541). *รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จดหมายถึงหลาน โครงการจดหมายถึงหลานเพื่อผู้สูงอายุ โครงการร่วมระหว่าง 10 ประเทศในเอเชีย. (2542). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- จันทร์เพ็ญ เนียมอินทร์. (2539). *สุขภาพจิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา เหลืองศิริเธียร. (2550). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุจังหวัดเพชรบูรณ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรศักดิ์ สุขวัฒนา. (2545). *การสถาปนาความเป็นผู้สูงอายุในสังคมสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2544, พฤศจิกายน). *การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2551, จาก www.watpon.com/Elearning/rest22.htm.
- ไฉไล ไชยเสวี (ร้อยตำรวจเอกหญิง). (2539). *สัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การมีส่วนร่วมในสังคม ความพึงพอใจในชีวิต ความวิตกกังวลในสภาพการสูงอายุ และการสนับสนุนทางสังคมกับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลตำรวจ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร มณีศรีข้า. (2539). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทัศนีย์ สิทธิวงศ์. (2541). *การศึกษาปัญหาวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร ขียววรรณ. (2535). *ครอบครัวอุปถัมภ์กับขั้นตอนชีวิตของผู้สูงอายุและบุตร*. กรุงเทพฯ: สถาบันประมวลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวรัตน์ เหลืองรัตนเจริญ. (2541). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บรรลุ ศิริพานิช. (2549). *คู่มือผู้สูงอายุฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ประณต เค้าจิม. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชา จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพิศ จันทรพิภพ. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม กับ ความพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูรศรี มณีสร. (2532). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปิยาภรณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ. (2546). *การศึกษาปัญหาการเรียน สาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2545). *รายงานการวิจัยในพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ตัวมดเต็มเลี้ยวเตาะเตะ” กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมใน ครอบครัวไทย*. ม.ป.ป.
- มธุจิต ชมดวง. (2546). *การศึกษาการใช้เวลาปกครองครอบครัวของบิดามารดาและบุตรธิดาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลัยรัตน์ โอฬารวัต. (2548). *การศึกษาและพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สินธีรภาพ. (2541). *ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยา นาควัชระ. (2537). *หมอวิทยาช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาตนเองและนักบริหาร.
- วิทยา นาควัชระ. (2544). *ตอบปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วัฒนา พัทธราวิช. (2534). *เอกสารคำสอนจิตวิทยาวัยรุ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชรและคณะ. (2541). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสถาบันครอบครัว : ปัจจัยสำคัญในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ศิริวรรณ ศิริบุญและ มาลินี วงษ์สิทธิ์. (2535). *ข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้สูงอายุและคนหนุ่มสาว ในกรุงเทพมหานครต่อบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สดไธ นิยมจันทร์. (2541). *การศึกษาปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม และวิธีการเผชิญ ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา ศรีศิริ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่อง กิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในเขต ภาคกลางของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาวดี มั่นจิระ. (2547). *การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและบทบาทของ สถาบันทางสังคมในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลำรวมจิต สุนทราภิรมย์สุข. (2540). *การเปรียบเทียบความหวังและการดูแลตนเองของผู้สูงอายุใน สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและชมรมผู้สูงอายุในโรงพยาบาลชลบุรี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์และคณะ. (2536). *การศึกษาความสัมพันธ์ของประชากร 3 วัยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์และคณะ. (2538). *การศึกษาความสัมพันธ์ของประชากร 3 วัยในครอบครัว ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพรรณ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2547). *การศึกษาปัญหา สาเหตุ และแนวทางในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งในครอบครัวระหว่างบิดา – มารดา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาสยา อังสุกราน. (2549). *การศึกษาปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไร สุมาธิธรรม. (2545). *จิตวิทยาการแนะแนวเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช.
- Adams, Gerald R; & Berzonsky, Michael D. (2003). *Blackwell Handbook of Adolescence*. Cornwall: Blackwell Publishing .

- Babara Schneider Fuhrmann. (1990) *Adolescence' Adolescents*. 2nd.ed. Illinois: Glenview.
- Dacey, John. (1997) *Adolescent Development*. 2nd.ed. Dubuque: Times Mirror Higher Education.
- Douglas C. Kimmel. (1995). *Adolescence: A Developmental Transition*. 2nd. Ed. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Dusek, Jerome B. (1996). *Adolescent Development and Behavior*. 3rd. ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Harris, Margaret; & Butterworth, George. (2002). *Developmental Psychology*. New York: Psychology Press .
- Hurlock, Elizabeth B. Ph.D. (1949). *Adolescent Development*. New York: McGraw-Hill Book.
- Mooney, Ross L; & Gordon, Leonard V. (1950). *The Mooney Problem Check Lists*. New York: The Psychological Corporation.
- Owens, Karen B. (2002). *Child & Adolescent Development*. Belmont: The Wadsworth.
- Santrock, John W. (1996). *Adolescence*. 6th.ed. Dubuque: Times Mirror Higher Education.
- Thornburg, Hershel D. (1982). *Development in Adolescence*. n.p.

ภาคผนวก

ตาราง ก จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเรื่อง ความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สูงอายุสามารถให้คำปรึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาได้หรือไม่		
ได้	675	89.3
- ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย	347	45.9
- ด้านการเรียนรู้และโรงเรียน	236	31.2
- ด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว	336	44.4
- ด้านการเงิน	191	25.3
- ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ	100	13.2
- ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	201	26.6
- ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง	245	32.4
ไม่ได้	81	10.7
รวม	756	100.0

จากการทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง ความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าในปีการศึกษา 2552 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 756 คน มีความเห็นว่า ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ จำนวน 675 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 และมีความเห็นว่าไม่สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 โดยนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ในด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านครอบครัวและความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปในสังคม ส่วนด้านที่นักเรียนเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งข้อมูลนี้เป็นการยืนยันได้ว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มที่เห็นว่าผู้สูงอายุมีความสามารถในการให้คำปรึกษาเมื่อตนเองมีปัญหาได้

แบบสอบถาม ปัญหาที่วัยรุ่นเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นขอรับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาที่วัยรุ่นมักประสบและการเข้ารับคำปรึกษาจากผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความสามารถในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับปู่ ย่า ตา ยาย หมายถึง นักเรียนได้พบ
หน้า หรือพูดคุย หรือพูดคุยทางโทรศัพท์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย

☐ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

☐ น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

โดย ปู่ ย่า ตา ยาย ของนักเรียน

☐ อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียน

☐ อาศัยอยู่คนคนละบ้านกับนักเรียน

[illegible]

[illegible]

ข้อ	เหตุการณ์	(1) ระดับของปัญหา				(2) เคยปรึกษา ปัญหานี้กับ ผู้สูงอายุ หรือไม่			(3) นำ คำแนะนำนั้น ไปปฏิบัติ หรือไม่			(4) คำแนะนำช่วย แก้ปัญหา ได้มากน้อย เพียงใด			
		เบา	ค่อนข้างเบา	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่เคย	ครั้ง เดียว	หลาย ครั้ง	ไม่เคย	ปฏิบัติ บ้าง	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	เบา	ค่อนข้างเบา	ค่อนข้างน้อย	น้อย
	ปัญหาด้านการคบเพื่อน ต่างประเทศ (ต่อ)														
4	นักเรียนคิดถึงเพื่อนต่างประเทศ มากเกินไป														
5	นักเรียนอยากได้ข้อมูล เกี่ยวกับเรื่องเพศมากขึ้น														
6	นักเรียนรู้สึกเขินเมื่อพูดคุย เรื่องเพศ														
7	ปัญหาอื่นๆ ด้านการคบเพื่อน ต่างประเทศ (โปรด ระบุ).....														
	ประเด็นปัญหาด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อน และบุคคลทั่วไปรอบตัวใน สังคม														
1	นักเรียนต้องการให้คนอื่น ขบมนักเรียนมากกว่านี้														
2	นักเรียนรู้สึกว่าคุณอื่นขบ จับผิดในตัวนักเรียน														
3	นักเรียนไม่แน่ใจว่าจะทำตัว ให้เหมาะสมในสังคมอย่างไร														
4	นักเรียนทำตัวไม่ถูกเวลา พบปะกับคนแปลกหน้า														
5	รู้สึกว่ามีใครขบมนักเรียน														
6	นักเรียนรู้สึกว่าคุณไม่ให การยอมรับ														
7	ปัญหาอื่นๆ ด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อนและ บุคคลทั่วไปรอบตัว (โปรด ระบุ).....														

ข้อ	เหตุการณ์	(1) ระดับของปัญหา				(2) เคยปรึกษา ปัญหานี้กับ ผู้สูงอายุ หรือไม่			(3) นำ คำแนะนำนั้น ไปปฏิบัติ หรือไม่			(4) คำแนะนำช่วย แก้ปัญหา ได้มากน้อย เพียงใด			
		มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	เคย	นาน	ไม่	ปฏิบัติตามบ่อย	ปฏิบัติตามน้อย	ไม่ปฏิบัติตามเลย	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
	ประเด็นปัญหาด้าน อารมณ์และความกังวลใจ เกี่ยวกับตัวเอง														
1	นักเรียนกลัวว่าตัวเองจะทำ อะไรผิดพลาด														
2	นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองถูกคน อื่นชักจูงได้ง่าย														
3	นักเรียนขาดความมั่นใจใน ตัวเอง														
4	นักเรียนรู้สึกว่าคุณโมโหหรือ โกรธง่าย														
5	นักเรียนไม่สามารถลืมความ ผิดพลาดของตนเองได้														
6	นักเรียนไม่รู้ว่าคุณหมายของ ตัวเองในอนาคตคืออะไร														
7	ปัญหาอื่นๆ ด้านอารมณ์และ ความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง (โปรดระบุ).....														

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ความสามารถในการเป็นผู้ให้ คำปรึกษาของผู้สูงอายุ

หลังจากตอบแบบสอบถามนี้แล้วนักเรียนคิดว่า ปู่ ย่า ตา ยาย สามารถให้คำปรึกษา
เพื่อช่วยแก้ปัญหาได้หรือไม่

☐ ได้

ถ้าได้ นักเรียนคิดว่าปู่ ย่า ตา ยาย สามารถให้คำปรึกษาด้านใดได้ดีที่สุด

- ☐ ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย
- ☐ ด้านการเรียนและโรงเรียน
- ☐ ด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว
- ☐ ด้านการเงิน
- ☐ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ
- ☐ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป
- ☐ ด้านอารมณ์และความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเอง

☐ ไม่ได้

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นันทิดา เกียรติสถิตกุล
วันเดือนปีเกิด	30 ตุลาคม 2524
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลหัวเฉียว กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์ศิลปะเด็ก คิดส์ แกลเลอรี่
ตำแหน่ง	ผู้จัดการสาขา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษา จาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อยเกล้า
พ.ศ. 2545	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) คณะมนุษยศาสตร์ สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ